



PELASTUSOPISTO

2016

Pelastusopiston tilinpäätös 2015

PeODno-2015-163

29.2.2016



SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDON KATSAUS	4
2	VALTIOKONSERNIN JA HALLINNONALAN YHTEISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	6
3	KOULUTUS	7
3.1	KOULUTUKSEN VAIKUTTAVUUS	8
3.2	KOULUTUKSEN TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	8
3.2.1	Toiminnan taloudellisuus	8
3.2.2	Toiminnan tuottavuus.....	11
3.2.3	Maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	12
3.3	KOULUTUKSEN TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	17
3.3.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	17
3.3.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	18
4	TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA	20
4.1	TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINNAN VAIKUTTAVUUS.....	20
4.2	TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINNAN TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....	21
4.2.1	Toiminnan taloudellisuus	21
4.2.2	Toiminnan tuottavuus.....	22
4.3	TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINNAN TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	22
5	KRIISINHALLINTAKESKUS	24
5.1	KRIISINHALLINTAKESKUKSEN LAKISÄÄTEISEN TOIMINNAN VAIKUTTAVUUS.....	24
5.1.1	Rekrytointi ja henkilöstöhallinto, materialistiset ja logistiset valmiudet, tilannekuva	24
5.1.2	Koulutus	25
5.1.3	Sidosryhmäyhteistyö, tutkimus ja kehittäminen sekä julkaisut.....	26
6	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	33
7	RISKIENHALLINTA JA SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	35
8	ARVIOINTIEN TULOKSET	37
9	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA -ANALYYSIT	38
9.1	RAHOITUKSEN SEKÄ TULO- JA KULURAKENTEEN ANALYYSI	38
9.2	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	43
9.3	TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	47
10	LIITETIEDOT	49
11	ALLEKIRJOITUKSET	57



KAAVIOT

Kaavio 1. Keskimääräinen koulutettavapäivän hinta vuosina 2009 - 2015.	11
Kaavio 2. Koulutettavapäivätoteumat 2015 - 2014.	18
Kaavio 3. Sisäisen valvonnan arvioinnin osiot ja keskiarvot 2015.	36
Kaavio 4. Menojakauma 2015.	42

TAULUKOT

Taulukko 1. Taloudellisuustavoitteet ja toteuma.	9
Taulukko 2. Muut taloudellisuuden tunnusluvut.	10
Taulukko 3. Tuottavuuden toteuma ja tavoite.	11
Taulukko 4. Maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2015.	12
Taulukko 5. Maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuden tavoitteet ja toteuma.	13
Taulukko 6. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuosina 2013–2015.	15
Taulukko 7. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2013–2015.	16
Taulukko 8. Tutkinnot ja koulutettavapäivät: määrällisten tulosten tavoitteet ja toteuma.	17
Taulukko 9. Laadunhallinta koulutuksessa.	19
Taulukko 10. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan taloudellisuus.	21
Taulukko 11. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuottavuus.	22
Taulukko 12. Tutkimustoiminnan tuotokset.	22
Taulukko 13. Tutkimustoiminnan laatu.	22
Taulukko 14. Tutkimustoiminnan henkiset voimavarat.	23
Taulukko 15. Suoritteet.	28
Taulukko 16. Palvelukyky ja laatu.	29
Taulukko 17. Taloudellisuus.	30
Taulukko 18. Tuottavuus.	30
Taulukko 19. Suoritteet / kansainvälinen pelastuspalvelu (sisältää arviomäärärahasuoritteet).	31
Taulukko 20. Taloudellisuus.	31
Taulukko 21. Tuottavuus (sisältää myös projektirahoitteiset suoritteet).	32
Taulukko 22. Henkilöstövoimavarat (PeO+CMC).	34
Taulukko 23. Pelastusopiston kaikki toteutuneet määrärahat hallinnonaloittain.	38
Taulukko 24. Pelastusopiston tulojakauma.	39
Taulukko 25. Pelastusopiston menojakauma.	40
Taulukko 26. Pelastusopiston henkilöstön matkakulujen kehitys 2010–2015.	40
Taulukko 27. Matkakustannusten kehitys eriteltyinä (Pelastusopisto ml. Kriisinhallintakeskus).	41
Taulukko 28. Tuotto- ja kululaskelma 2015 ja 2014.	43
Taulukko 29. Tase vastaavaa 2015 ja 2014.	44
Taulukko 30. Tase vastattavaa 2015 ja 2014.	45
Taulukko 31. Pelastusopiston talousarvion toteumalaskelma.	46



1 JOHDON KATSAUS

Vuonna 2015 Pelastusopisto toteutti lakisääteistä tehtäväänsä antamalla pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammatillista peruskoulutusta sekä pelastustoimen päällystön ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta yhteistyössä Savonia-ammattikorkeakouluun kanssa. Tämän lisäksi järjestettiin normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen valmentavaa koulutusta ja ammatillista täydennyskoulutusta. Pelastusopisto huolehti resurssiensa puitteissa pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnasta ja tutkimustoiminnan koordinoinnista. Kriisinhallintakeskus (CMC) huolehti Pelastusopiston yksikkönä siviilikriisinhallintaan sekä kansainväliseen pelastustoimintaan ulkomaille lähetettävän henkilöstön rekrytointivalmiuksista, materiaalisista ja logistisista valmiuksista sekä kouluttamisesta.

Pelastusopiston edustajat osallistuivat aktiivisesti työryhmän työskentelyyn, jonka tehtävänä oli selvittää päällystökoulutuksen siirtämistä Savonia-ammattikorkeakoulusta Poliisiammattikorkeakoulun vastuulle. Tavoitteena oli turvata koulutuksen taloudelliset toimintaedellytykset sekä jatkuvuus. Työryhmän raportti ei valmistunut asetetun toimikauden aikana eli vuoden 2015 loppuun mennessä.

Vuoden 2015 aikana valmisteltiin koulutus- ja opiskelijapalveluiden organisaatiouudistusta. Uudistuksen myötä koulutusyksiköistä luovutaan ja toiminta organisoidaan tiimityöskentelyn muodossa. Uuteen toimintatapaan liittyvää koulutusta järjestettiin niin esimiehille ja aloittaville tiiminvetäjille kuin koko henkilöstölle. Kyseessä on huomattava toimintakulttuurin muutos, joka aiheutti osin vahvaa muutosvastarintaa. Muutos yhdistettynä henkilöstövaihdoksiin, talouden suuriin haasteisiin ja laajempaan yhteiskunnalliseen epävarmuuteen ja ennakoimattomuuteen heijastui vuosittain toteutettavassa työtyytyväisyyskyselyssä (VmBaro), joskin kokonaisuudessaan työhyvinvointi Pelastusopistolla on edelleen hyvällä tasolla. Työhyvinvointiin on panostettu ja panostetaan jatkossakin mm. kehittämällä esimiestoimintaa ja hyödyntämällä työterveyshuollon palveluja.

Toimitilatehokkuuden parantamiseksi ja sitä kautta taloudellisten säästöjen saamiseksi Pelastusopiston toimitilatarpeita arvioitiin ja pyrittiin ennakoimaan huomioiden mm. lähivuosien pedagogisia ratkaisuja ja digitalisaation hyödyntämismahdollisuuksia. B-rakennuksen yhdestä kerroksesta päätettiin luopua ja jatkaa selvitystyötä optimaalisesta tilojen käytöstä. Senaatin vuokranalennuksilla ei ole positiivista budjetti-vaikutusta, koska vastaava summa on leikattu kehysrahoituksesta.

Kasvanut epävarmuus henkilöstön keskuudessa on tiedostettu, ja sitä on pyritty lieventämään avoimella ja ajantasaisella tiedottamisella. Uusia tiedotustapoja on kokeiltu ja kannustettu myös henkilöstöä ja henkilöstön edustajia aktiiviseen vuoropuheluun. Henkilöstön edustajia on otettu mukaan erilaisiin suunnitteluryhmiin, jotta varmistetaan henkilöstön äänen kuuluminen.

Vahvaa positiivista säiettä vuoteen 2015 toi Työturvallisuuden harjoitusalue-hanke, jossa päähanketoimijana oli Kuopio Innovation ja Pelastusopisto oli kumppanina. Hankkeen tarkoituksena oli selvittää, olisiko tarvetta perustaa työturvallisuuden edistämiseen keskittyvä harjoitusalue Pelastusopiston harjoitusalueella ja kuinka hallinnointi järjestettäisiin. Kiinnostus hanketta kohtaan oli yllättävänkin runsasta ja vielä hankkeen ollessa kesken mukaan oli lähdössä varsin kiitettävä joukko sopimuskumppaneita. Työturvallisuuden harjoitusalue laajentaa myös Pelastusopiston mahdollisuuksia toteuttaa koulutustehtäväänsä.

Kriisinhallintakeskuksen keskeisenä tavoitteena siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksien kehittämisessä oli operaatioidenkin tasolla näkyvästi muuttuneen toiminta- ja turvallisuusympäristön huomioon



ottaminen asiantuntijoiden koulutuksessa ja rekrytoinnissa. Eduskunnan vuodelle 2015 myöntämän erillismäärärahan turvin kyettiin hankkimaan uusi henkilötietojärjestelmä, jonka avulla koulutuksen ja rekrytointien tehostaminen jatkossa on osaltaan turvattu. Samaisen määrärahan turvin kyettiin saattamaan vireille ja osaksi toteuttamaankin Kriisinhallintakeskuksen internet-esittelysivuston uudistaminen.

Kansainvälisen pelastustoiminnan puolella pääpaino oli EU:n pelastusmekanismiin (Voluntary Pool) sitoutumisen edellyttämän jatkuvan toimintavalmiuden varmistamisessa ja edelleen kehittämisessä. Toimintavalmius tuli tositilanteessa testatuksi keväällä, jolloin Nepalín maanjäristyksen pelastustoimiin valmistautumisen yhteydessä Suomella oli todistetusti valmius ns. MUSAR-pelastusmuodostelman lähettämiseen pelastustoimien tueksi. Jatkuvan toimintavalmiuden kehitystyön toteuttamismallien suunnittelussa päästiin vuodelle 2015 asetetun tulostavoitteen mukaisesti hyvään yhteistoimintaan Pelastusopiston ja alueellisen pelastuslaitoksen edustajien kanssa.



2 VALTIOKONSERNIN JA HALLINNONALAN YHTEISTEN TAVOITTEIDEN TO- TEUTUMINEN

Pelastusopiston tulostavoiteasiakirjassa 2015 oli määritelty Pelastusopistolle mm. seuraavat valtiokonsernin ja hallinnonalan yhteiset tavoitteet:

1. *Valtiokonsernin yhteiset tavoitteet otetaan käyttöön vaiheittain. ICT- järjestelmien ja toimintatapa-
muutosten käyttöönotto SM:n hallinnonalalla*
*2015: Osallistutaan hallinnonalan toimialasidonnaisten ICT- tehtävien uudelleenorganisointiin. Tähän
kokonaisuuteen liittyy hallintamallien luominen ja käyttöönotto erityisesti TUVE- toimintaan, VNHYyn
ja Valtoriin liittyen.*

Pelastusopiston siirtyi Valtorin asiakkaaksi 2015. Yhteistyön käynnistämisen yhteydessä suurimmat haas-
teet kohdistuivat TUVE- ja TORI- palveluiden hallitun, tarkoituksenmukaisen ja kustannustehokkaan toi-
minatamallin löytymiseen akselilla Pelastusopisto-Valtori-Haltik. Kustannustehokkuutta, palvelun laatua
ja nopeaa reagointia akuutteihin operatiiviseen toimintaan liittyviin tietojärjestelmäongelmiin seurataan
aktiivisesti. Myös sopimusten hallinta uudessa toimintamallissa vaatii yhä selkiinnyttämistä.

2. *Tutkimustoiminnalla valmistellaan strategiaan tarpeisiin uutta tietoa, menetelmiä ja toteutuksia. Tu-
loksia tulee voida hyödyntää operatiivisten, hallinnollisten, koulutuksellisten tai lainsäädännöllisten
uudistuksien tueksi. Tutkimustoimintaan haetaan ulkopuolista rahoitusta soveltaen eri rahoitusinstru-
mentteja tarpeiden mukaan. Tutkimusaiheiden ja –painopistealueiden ennakkovaikuttamista teh-
dään aktiivisesti.*

Pelastusopiston tutkimustoiminnalla vuoden 2015 hankkeissa ja selvityksissä on tuotettu uutta tietoa kou-
lutuksen, strategisen päätöksenteon ja pelastustoimen operatiivisen toiminnan tueksi. Koulutuksen ke-
hittämistä tehtiin vuonna 2015 neljässä Palosuojelurahaston rahoittamassa hankkeessa. Strategisen pää-
töksentekoa tukevaa tietoa tuotettiin niin toimialan omissa kuin sisäministeriön eri hallinnonalojen yhtei-
sissäkin hankkeissa ja selvityksissä. Pelastustoimen operatiiviseen toimintaan haettiin uutta tietoa kansal-
lisissa ja kansainvälisissä hankkeissa. Tutkimustoiminnan rahoituksessa hyödynnettiin kansallisia (mm. Pa-
losuojelurahasto ja TEKES) ja kansainvälisiä rahoituslähteitä (EU:n 7. puiteohjelma). Tutkimusaiheiden en-
nakkovaikuttamiseen EU:n Horizon2020-rahoitusohjelmissa osallistuttiin sisäministeriön tutkimusta koor-
dinoivan työryhmän kautta.

3. *Virastolla on ajantasaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ja niissä huomioidaan yhdenver-
taisuuslainsäädännön uudistuksen mukanaan tuomat vaatimukset koskien esimerkiksi arvion teke-
mistä yhdenvertaisuustilanteesta toiminnan ja työnantajan toimimisen osalta.*

Pelastusopistolla on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä oppilaitoksen toiminnallinen tasa-ar-
vosuunnitelma.

4. *Vuosittainen palkkaliukuma on vuoden 2015 osalta enintään 0.3 prosenttia ja kaikista määräaikaista
takuupalkoista luovutaan niiden määräajan päätyttyä.*

Pelastusopistossa on noudatettu tiukkaa palkkapolitiikkaa valtiovarainministeriön sekä sisäministeriön
antamisen ohjeiden mukaisesti. Pelastusopistolla ei ole määräaikaista takuupalkkoja.



3 KOULUTUS

Pelastusopiston perustehtävänä on tuottaa laadukkaita ja kehittyviä koulutuspalveluja, joissa korostuvat työelämälähtöinen koulutustarjonta, kehittyvä täydennyskoulutus sekä opiskelijan aktiivisuutta ja vastuullisuutta korostava pedagogiikka. Vuoden 2015 aikana valmisteltiin 1.1.2016 voimaan astunutta organisaatiouudistusta, jonka päämääränä on kehittää koulutus- ja opiskelijapalvelujen toimintaa edelleen niin, että voimme vastata toimintaympäristön muutoksen ja kiristyneen taloudellisen kehityksen asettamiin haasteisiin. Valmistelutyöllä pyrimme siihen, että olemme ketteriä alati muuttuvassa toimintaympäristössä, pidämme oppimisen ja opiskelijat keskiössä ja haemme lisääntyvällä yhteistyöllä ja uusilla (verkko-)pedagogisilla innovaatioilla ratkaisuja oppimisen haasteisiin. Ammatillisen täydennyskoulutuksen kehittämistyötä viedään eteenpäin tuoteistamalla koulutuspalveluja, kehittämällä markkinointia ja selkeyttämällä täydennyskoulutuksen prosesseja.

Pelastusopiston varautumiskoulutusyksikkö toteutti syksyllä 2015 niin sanotun viivästetyn palautekyselyn varautumisen kursseille osallistuneille. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää varautumiskoulutuksen vaikuttavuutta sekä sen kehittämistarpeita. Kaikkiaan tulokset vaikuttavuuskyselystä olivat nykyisenkaltaisten koulutusjärjestelyiden osalta ja koulutusten sisällöllisestä näkökulmasta varsin rohkaisevia.

Vuoden 2015 aikana hätäkeskuspäivystäjätutkintoa on uudistettu ja valmistauduttu uuden ERICA-järjestelmän käyttöönottoon perustutkintokoulutuksessa vuonna 2016. Pelastusopisto on panostanut runsaasti oman henkilöstönsä ERICA-koulutukseen, ja koulutus jatkuu vuonna 2016.

Pelastusopisto on osallistunut palopäälyllystön koulutusohjelman siirtomahdollisuuksia Poliisiammattikorkeakoulun yhteyteen selvittävän sisäministeriön johtaman työryhmän työhön. Työryhmän työskentely päättyi 31.12.2015 ja raportti julkaistaan alkuvuodesta 2016.

Pelastusopiston onnettomuuksien ehkäisyn tiimissä käynnistettiin vuonna 2015 opetuksen ja osaamisen kehittämishanke, jonka tavoitteena on kartoittaa pelastusalan toimijoiden tarpeet Pelastusopiston antamalle onnettomuuksien ehkäisyn opetukselle tulevaisuudessa ja tämän kartoitustyön pohjalta kehittää onnettomuuksien ehkäisyn tiimin osaamista. Osaamistarpeita arvioidaan tulevien 10 vuoden ajalle.

Opisto on osallistunut myös erilaisiin tietojenvaihtoihin sekä toiminnan yhteissuunnitteluun liittyviin tapaamisiin mm. pelastus-, ympäristö- ja rakennusvalvontaviranomaisten sekä Tukesin kanssa.

Harjoitusalueen suunnittelussa on keskitytty työturvallisuuden harjoitusalueen konseptin valmisteluun osana harjoitusalueen kehittämistä.



3.1 Koulutuksen vaikuttavuus

Pelastusopiston vaikuttavuustavoitteena on lisätä koulutuksella ja tutkimuksella yhteiskunnan turvallisuutta. Opiskelijoittemme osaamisen kehittämisen ja kehittymisen kautta vaikutamme välillisesti siihen työhön, jota he tekevät tällä hetkellä ja tulevaisuudessa omissa organisaatioissaan.

Toiminnan laadullisena tavoitteena on opetuksen korkea taso. Tämän toteutumista arvioidaan mm. erilaisin palautekyselyin. Tutkintopalaute-, täydennyskoulutus- sekä varautumiskoulutuksen palautekyselyiden tulokset on koottu taulukkoon 9.

Pelastusopiston henkilöstö on osallistunut aktiivisesti pelastustoimen, hätäkeskustoiminnan sekä varautumisen kehittämistä käsittelevään yhteiskunnalliseen ja ammatilliseen keskusteluun sekä palveluiden kehittämiseen. Osallistumiskanavia ovat olleet ammattilehdet ja muu media, täydennyskoulutuskurssit ja seminaarit sekä erilaiset työryhmä- ja ohjausryhmäjäsenyydet, lausuntojen kirjoittaminen sekä erilaiset toimeksiannot.

Pelastusopiston julkaisusarjoissa ilmestyi 14 julkaisua. Julkaisuja hyödynnetään omassa opetuksessa sekä alan järjestöjen koulutuksissa. Tämän lisäksi julkaisuja tilaavat pelastuslaitokset, hätäkeskukset sekä turvallisuuden alueen korkeakouluopiskelijat ja muut toimijat.

3.2 Koulutuksen toiminnallinen tehokkuus

3.2.1 Toiminnan taloudellisuus

Opiskelijakohtaiset vuosikustannukset ja koulutettavapäivähinnat ammatillisessa peruskoulutuksessa

Ammatillisen peruskoulutuksen kustannukset olivat 6 811 068 euroa, opiskelijakohtainen vuosikustannus 28 143 euroa. Ammatillisen peruskoulutuksen kustannukset kutistuivat merkittävästi (690 782 euroa), samoin kuin koulutettavapäivät (-5 745 kpl). Koulutettavapäivät laskivat erityisesti hätäkeskus- ja alipäällystökoulutuksissa. Vuonna 2015 ei toteutettu poikkeuksellista hätäkeskuspäivystäjäkurssia. Alipäällystökursseja aloitettiin yksi. Koulutettavapäivien kutistuminen laski koulutuksen kustannuksia, mutta kohotti keskimääräistä koulutettavapäivä hintaa ja opiskelijakohtaista vuosikustannusta. Pelastusopiston kustannusrakenne käsittää merkittävän määrän toiminnan volyymin muuttumattomia kustannuksia.



Taulukko 1. Taloudellisuustavoitteet ja toteuma.

* Tavoite talousarvioesitys 2015 **Tavoite toiminta- ja talous-suunnitelma 2016 - 2019	TOTEUMA 2013	TOTEUMA 2014	TAVOITE 2015	TOTEUMA 2015	ERO TAVOITE/ TOTEUMA 2015
Koulutettavapäivän hinta ammatillisessa peruskoulutuksessa *	148	152	150	156	+6
Koulutettavapäivän hinta AMK-koulutuksessa	97	106	n/a	105	n/a
Opiskelijakohtainen vuosikutannus ammatillisessa peruskoulutuksessa *	26 718	27 386	27 364	28 143	-779
SM:n osuus amk-koulutuksen opiskelijakohtaisesta käyttömenosta	4 864	7 208	n/a	9 333	n/a
Ammatillisen lisäkoulutuksen koulutettavapäivän hinta	172	194	n/a	188	n/a
Koulutuksen kokonaiskustannukset *	12 225 282	12 622 245	12 512 000	11 982 567	-529 433
Koulutukseen käytetyt htv:t **	89,58	88,67	92	88,49	-3,51

AMK -koulutuksen koulutettavapäivähinta ja SM:n osuus AMK -opetuksen opiskelijakohtaisista käyttömenoista

Päällystötutkinnon (Amk) koulutettavapäivähinta oli 105 euroa. Tässä ei tapahtunut olennaista muutosta edellisvuoteen nähden. Koulutuksen kokonaismenot kohosivat, samoin toteutuneet koulutettavapäivät. Pelastusopiston kokonaismenoista merkittävä osuus koostuu yleiskustannuksista, kuten toimitiloista. Koulutettavapäivät on eräs kustannusajuri yleiskustannuksien jyvityksessä eri koulutuksille. AMK-koulutukset käsittivät vuonna 2015 noin 33,8 (v.2014 = 29,1) prosenttia Pelastusopiston kaikista koulutettavapäivistä. Sisäministeriön osuus AMK-koulutuksen opiskelijakohtaisista käyttömenoista oli 9 333 euroa. Savonia ammattikorkeakoulu kutisti Pelastusopiston päällystökoulutuksen nettorahoitusta edellisvuodesta 293 797 euroa.

Ammatillinen lisäkoulutuksen koulutettavapäivän hinta

Ammatillisen lisäkoulutuksen koulutettavapäivän hintaan lasketaan täydennyskoulutuksen ja varautumiskoulutuksen kustannukset ja jaetaan summa näiden koulutuslajien koulutettavapäivien määrällä.

Ammatillisen lisäkoulutuksen koulutettavapäivä hinta oli 188 euroa. Varautumiskoulutuksen kustannukset laskivat selvästi edellisvuodesta. Näin kävi myös koulutettavapäiväkertymälle. Pelastusopisto on tiukentuneessa rahoitustilanteessa tarkastellut kustannusrakennettaan ja toiminta-



tapojaan. Täydennyskoulutuksen kustannuksissa ei tapahtunut olennaista muutosta, vaikka koulutettavapäivien kokonaismäärä kohosi hieman yli 10 prosenttia. Tätä selitti liiketaloudellisen koulutuksen lisääntyminen.

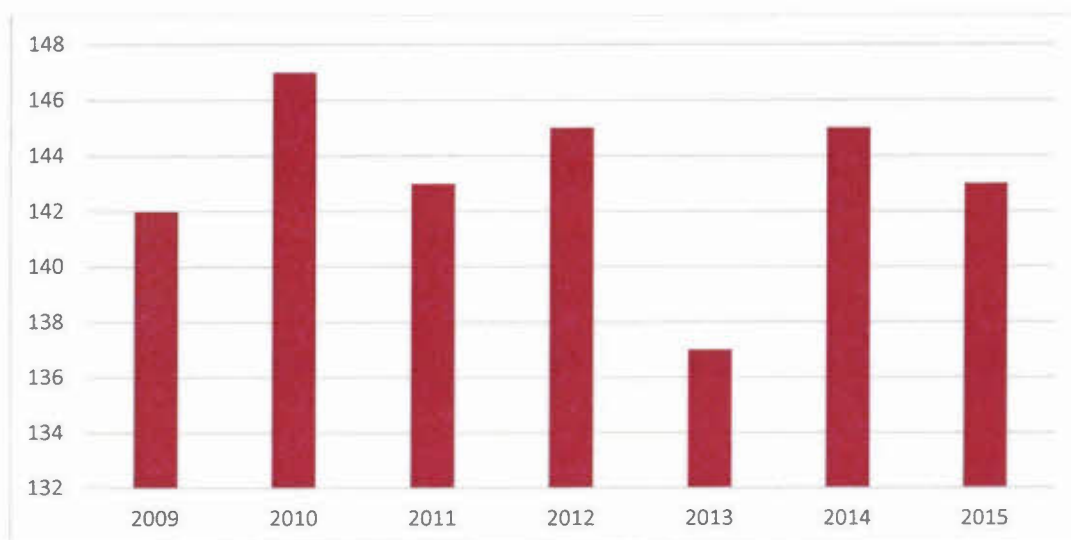
Koulutuksen kokonaiskustannukset

Koulutuksen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2015 vajaa 12 miljoonaa euroa. Koulutuksen kokonaiskustannukset käsittävät yleiskuluineen tutkintoon johtavan koulutuksen, varautumiskoulutukset ja täydennyskoulutukset. Pelastusopisto kutisti suunnitellusti toiminnan menojaan heikentyneen rahoitusilanteen sekä yleisen toimintaympäristön epävarmuuden kohoamisen vuoksi. Toiminnan menot laskivat henkilöstömenoissa, palvelujen ostokuluissa sekä muissa kuluissa. Investointeja ei käytännössä juuri toteutettu. Pelastusopiston toteuttamissa koulutuksissa kustannukset laskivat erityisesti alipäälystökoulutuksessa, hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksessa sekä varautumiskoulutuksessa.

Taulukko 2. Muut taloudellisuuden tunnusluvut.

	TOTEUMA 2013	TOTEUMA 2014	TOTEUMA 2015
Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta	137	145	143
Opiskelijakohtainen käyttömeno amk-koulutuksessa	17 472	18 990	18 906
Täydennyskoulutuksen koulutettavapäivän hinta	220	251	230
Pakollisen varautumiskoulutuksen koulutettavapäivän hinta	171	307	282
Muun varautumiskoulutuksen koulutettavapäivän hinta	138	142	137

Pelastusopiston koulutettavapäivän keskimääräinen hinta laski 143 euroon. Koulutuksen kokonaiskustannukset kutistuivat selvästi (529 433 euroa). Myös koulutettavapäivät laskivat 83 505 päivään edellisvuoden 87 316 päivästä. Vertailtaessa eri koulutuksia keskimääräinen koulutettavapäivähinta kutistui merkittävimmin varautumiskoulutuksissa (pakollinen, muu).



Kaavio 1. Keskimääräinen koulutettavapäivän hinta vuosina 2009 - 2015.

Keskimääräinen koulutettavapäivähinta on vaihdellut 137 – 147 euron välillä vuosina 2009 – 2015. Vuonna 2015 koulutuksen kokonaiskustannukset laskivat vuoteen 2014 nähden 5,1 prosenttia, koulutettavapäivät 4,4 prosenttia.

3.2.2 Toiminnan tuottavuus

Koulutettavapäivät / henkilötyövuodet suhdeluku oli 944. Henkilötyövuosissa ei tapahtunut olennaista (88,67) muutosta. Koulutettavapäivät laskivat 3 811 yksikköä / 4,4 prosenttia, mikä selitti tunnusluvun jäämistä alle tavoitteen. Koulutettavapäivät laskivat suhteellisesti eniten hätäkeskuspäivystäjä- ja alipäällystökoulutuksissa sekä varautumiskoulutuksessa. Pelastusopiston käyttämien ulkopuolisten opetustuntien osuus kutistui selvästi.

Taulukko 3. Tuottavuuden toteuma ja tavoite.

	TOTEUMA 2013	TOTEUMA 2014	TAVOITE 2015	TOTEUMA 2015	ERO TAVOITE/ TOTEUMA 2015
Koulutettavapäivät/ Henkilötyövuodet *	1 000	985	995	944	-5,13 %
Koulutettavapäivät/ Opettaja *	1 321	1 409	1 330	1 344	+1,05 %
Opiskelijat/Opet- taja **	7,34	7,83	6,86	7,47	+8,89 %
*Talousarvioesitys 2015 **Toiminta- ja taloussuunnitelma 2016 - 2019					

Toteutumatieta on laskettu seuraavasti:

Koulutettavapäivät/henkilötyövuodet: $83\,505 / 88,49 = 944$

Koulutettavapäivät/opettaja: $83\,505 / 62,12 = 1\,344$

Opiskelijat/opettaja: $83\,505 / 180 / 62,12 = 7,47$



Opetustunnit: Luento – ja tuntiopetuksen osuus:

2011: 9777, 2012: 9711, 2013: 10 440, 2014: 8 542 2015: 5 061

Koulutettavapäivät / opettaja mittarilla saavutettiin arvo 1 344. Arvo laski vuodesta 2014, koska koulutettavapäiväkertymä kutistui. Tavoite kuitenkin saavutettiin. Opiskelijat / opettajat mittarilla päästiin arvoon 7,47.

3.2.3 Maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Taulukko 4. Maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2015.

	Budjettituetut liiketaloudelliset suoritteet (2 §)	Liiketaloudelliset suoritteet (5 §)	Liiketaloudelli- nen toiminta yhteensä	Julkis- oikeudelliset suoritteet (1 §)	Yhteisrahoittei- nen toiminta
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan myynti- tuotot	80 229	830 977	911 206	146 060	
Maksullisen toiminnan muut tuotot		374 993	374 993		
TUOTOT YHTEENSÄ	80 229	1 205 970	1 286 199	146 060	803 636
KUSTANNUKSET					
Maksullisen toiminnan erillis- kustannukset					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	5 281	5 281	2 039	74 498
Henkilöstökustannukset	24 889	347 517	372 405	162 203	586 349
Vuokrat	5 120	52	5 172	10 000	19 866
Palvelujen ostot	6 798	31 848	38 646	6 852	109 444
Muut erilliskustannukset	1 425	16 628	18 053	6 494	103 878
Erilliskustannukset yht.	38 232	401 325	439 557	187 589	894 035
KÄYTTÖJÄÄMÄ	41 997	804 645	846 642	-41 529	-90 400
Maksullisen toiminnan osuus					
Yhteiskustannukset					
- tukitoimintojen kustannukset	30 502	196 611	227 112	74 844	466 567
- poistot	1 210	25 051	26 261	2 970	18 516
- korot	117	755	872	287	1 791
- muut yhteiskustannukset	35 788	373 172	408 960	72 446	139 443
= osuus yhteiskustannuksista yhteensä	67 617	595 588	663 205	150 548	626 316
Kokonaiskustannukset yhteensä	105 849	996 913	1 102 762	338 137	1 520 351
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-25 620	209 057	183 437	-192 077	-716 716
Kustannusvastaavuusprosentti	76 %	121 %	117 %	43 %	53 %



Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu suoritteista, jotka muodostuvat sisäministeriön maksuperustepäätöksen 1 § - 2 §:n ja 5 §:n mukaisesta toiminnasta. Pelastusopistolla on kahdenlaisia liiketaloudellisesti hinnoiteltavia suoritteita: 2 §:n mukaisia ns. budjettivaroin tuettuja suoritteita, jotka ovat valtion 50 % kurssipäivän hinnasta subventoimaa koulutusta, sekä 5 §:n mukaisia puhtaasti liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita. Molemmista suoriteryhmistä on laadittu omat kustannusvastaavuuslaskelmansa. Lisäksi maksulliseen toimintaan kuuluvat julkisoikeudelliset suoritteet (1 §), joille maksuperustepäätöksessä on säädetty kiinteä hinta.

Taulukko 5. Maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuden tavoitteet ja toteuma.

	TOTEUMA 2013	TOTEUMA 2014	TAVOITE 2015	TOTEUMA 2015	ERO TAVOITE/ TOTEUMA 2015
Liiketaloudelliset, markkinahintaiset suoritteet	101 %	126 %	100 %	121 %	+21 %
Budjettivaroin tuetut liiketaloudelliset suoritteet	53 %	41 %	40 %	76 %	+36 %
Julkisoikeudelliset suoritteet	47 %	45 %	40 %	43 %	+3 %
Yhteisrahoitteinen toiminta	43 %	43 %	50 %	53 %	+3 %

Budjettivaroin tuetut liiketaloudelliset suoritteet (2§)

Sisäministeriön asetuksessa Pelastusopiston maksullisista suoritteista 2 §:ssä mainitaan seuraavaa: *"Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 36 §:n 2 momentissa tarkoitettuja suoritteita, joista Pelastusopisto perii asiakasmaksuna keskimäärin 50 prosenttia kurssin kuluista, ovat Pelastusopiston harjoitusalueella sovellettuina harjoituksina toteutettavat kurssit, joilla opetetaan pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien miehistöltä vaadittavaa pelastustoiminnan ammattiteknistä osaamista."*

Budjettivaroin tuettujen liiketaloudellisten suoritteiden tuotot olivat 80 229 euroa (vuonna 2014 = 62 773, vuonna 2013 = 68 348). Koulutettavapäiviä kertyi yhteensä 595 (vuonna 2014=507). Kyseessä on asiakasryhmä, joka muodostuu julkisen sektorin toimijoista. Järjestettyjä kursseja olivat esimerkiksi savusukelluskurssi, korkealla työskentelykurssi ja puomitikaskurssi. Budjettivaroin tuettujen liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudeksi muodostui 76 prosenttia. Osaltaan tätä selitti Pelastusopiston maksuasetuksen päivitys vuosille 2015 – 2016, jossa Pelastusopiston asiakasmaksuna perimä kurssimaksu kohosi keskimäärin 50 prosenttiin kurssin kuluista.

Markkinaperusteisesti hinnoiteltavat liiketaloudelliset suoritteet (5 §)

Markkinaperusteisesti hinnoiteltavien liiketaloudellisten suoritteiden tuotot olivat 1 205 970 euroa, hieman edellisvuoden tason (1 202 162) yläpuolella. Taloudellisesti merkittävin asiakasryhmä



muodostuu elinkeinoelämästä Suomesta ja ulkomailta. Vuonna 2015 ei solmittu uusia taloudellisesti merkittäviä yhteistyösopimuksia. Kustannusvastaavuusprosentti oli 121. Kustannusvastaavuus kutistui hieman edellisvuodesta. Muutos oli ennakoitavissa, koska Pelastusopisto on muutamissa asiakasryhmissä tarkistanut kilpailun kiristytessä hinnoittelua. Toisaalta Pelastusopiston liiketaloudellisten markkinahintaisten suoritteiden kustannusvastaavuutta on kyetty kohottamaan viime vuosina merkittävästi. Vuosina 2011 – 2013 kustannusvastaavuus oli vielä 92 – 102 prosenttia. Koulutettavapäiviä kertyi vuonna 2015 yhteensä 3 631, missä lisäystä edellisvuodesta 313 päivää.

Liiketaloudellinen toiminta yhteensä

Budjettivaroin tuetun ja markkinahintaisen liiketaloudellisen toiminnan yhteiseksi kustannusvastaavuudeksi muodostui 117 prosenttia. Kustannusvastaavuus kohosi, koska budjettituettujen liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus kohosi merkittävästi. Tuottoja kertyi 1 286 199 euroa, missä kohoamista vuodesta 2014 yhteensä 21 264 euroa. Kaikki kustannukset huomioiden ylijäämää kertyi 183 437 euroa (159 345).

Julkisoikeudelliset suoritteet (1 §)

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot olivat 146 060 euroa. Pelastusopiston järjestämiä julkisoikeudellisia kursseja ovat mm. vesisukelluskurssi ja sopimuspalokunnan päällikkökurssi. Näille kursseille on määrätty kiinteät maksut. Kustannusvastaavuus oli 43 prosenttia, mikä ylitti tavoitteen, mutta jäi hieman vuosista 2013 – 2014. Koulutettavapäiviä kertyi 1 460, vuonna 2014 = 1 355. Koulutettavapäivien kohoaminen konkretisoitui tuotoissa, jotka kohosivat 17 835 euroa.



Taulukko 6. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuosina 2013–2015.

Maksullinen liiketoiminta

	Julkisoikeudelliset suoritteet				Liiketaloudelliset suoritteet			
	2015	2015	2014	2013	2015	2015	2014	2013
(1000 e)	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Tavoite	Toteuma	Toteuma
TUOTOT								
maksullisen toiminnan tuotot								
- maksullisen toiminnan myyntituotot	146	128	128	137	911	775	873	653
- maksullisen toiminnan muut tuotot					375	350	392	353
Maksullisen toiminnan tuotot yhteensä	146	128	128	137	1 286	1 125	1 265	1 006
KOKONAISKUSTANNUKSET								
Erilliskustannukset								
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	2	2	2	2	5	6	19	3
- henkilöstökustannukset	162	145	120	125	372	338	293	249
- vuokrat	10	10	10	10	5	5	5	5
- palvelujen ostot	7	8	17	13	39	47	60	50
- muut erilliskustannukset	6	5	4	5	18	15	14	17
Erilliskustannukset yhteensä	188	170	152	155	440	411	392	323
Osuus yhteiskustannuksista								
- tukitoimintojen kustannukset	75	60	72	66	227	223	203	188
- poistot	3	3	3	3	26	26	27	28
- korot	0	0	0	0	1	1	1	1
- muut yhteiskustannukset	72	85	57	70	409	462	483	517
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	151	148	132	140	663	712	714	734
Kokonaiskustannukset yhteensä	338	318	285	294	1 103	1 123	1 106	1 057
KUSTANNUSVASTAAVUUS								
(tuotot - kustannukset)	-192	-190	-156	-157	183	2	159	-51
Kustannusvastaavuus -%	43 %	40 %	45 %	47 %	117 %	100 %	114 %	95 %

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoiksi kirjattiin 803 636 euroa. Tuotot kutistuivat merkittävästi ja suunnitellusti. EU:lta saatu rahoitus kutistui, koska vuonna 2015 ei toteutettu EU -rahalla investointeja, kuten edellisvuonna monipalosisimulaattori (EAKR). Toiminnan tuotot kuvaavat toiminnan volyymia. Tuotot eivät ole itseisarvo. Hankkeiden arvioitu vaikuttavuus on keskiössä. Hankkeisiin liittyy aina omarahoitusosuus. Taloudellisen toimintaympäristön kiristyessä hankekokonaisuuksia tarkastellaan kriittisemmin. Pelastusopistolla hankekokonaisuuksia yleisesti käsittävät hankkeita TKI-yksikössä ja Kriisinhallintakeskuksessa. Myös harjoitusalueen investointeihin on mahdollista saada ulkopuolista rahoitusta. Toiminnan kustannusvastaavuus oli 53 prosenttia. Kustannusvastaavuudessa huomioidaan myös osuudet viraston yleiskustannuksista.



Taulukko 7. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2013–2015.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 €)

(1000 e)	2015 Toteuma	2015 Tavoite	2014 Toteuma	2013 Toteuma
TUOTOT				
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	310	299	179	185
- EU:lta saatu rahoitus	479	435	926	529
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus				
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	15	5	18	92
Tuotot yhteensä	804	739	1 123	806
KUSTANNUKSET				
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	74	69	275	60
- henkilöstökustannukset	586	578	983	804
- vuokrat	20	19	82	39
- palvelujen ostot	109	95	190	98
- muut erilliskustannukset	104	89	192	145
Erilliskustannukset yhteensä	894	850	1 722	1 146
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	467	459	688	588
- poistot	19	20	30	25
- korot	2	3	3	4
- muut yhteiskustannukset	139	135	145	125
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	626	617	867	742
Kokonaiskustannukset yhteensä	1520	1 467	2 589	1 887
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-717	-728	- 1 466	-1 081
(tuotot-kustannukset)				
Kustannusvastaavuus -%	53 %	50 %	43 %	43 %



3.3 Koulutuksen tuotokset ja laadunhallinta

3.3.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tutkinnot ja koulutettavapäivät

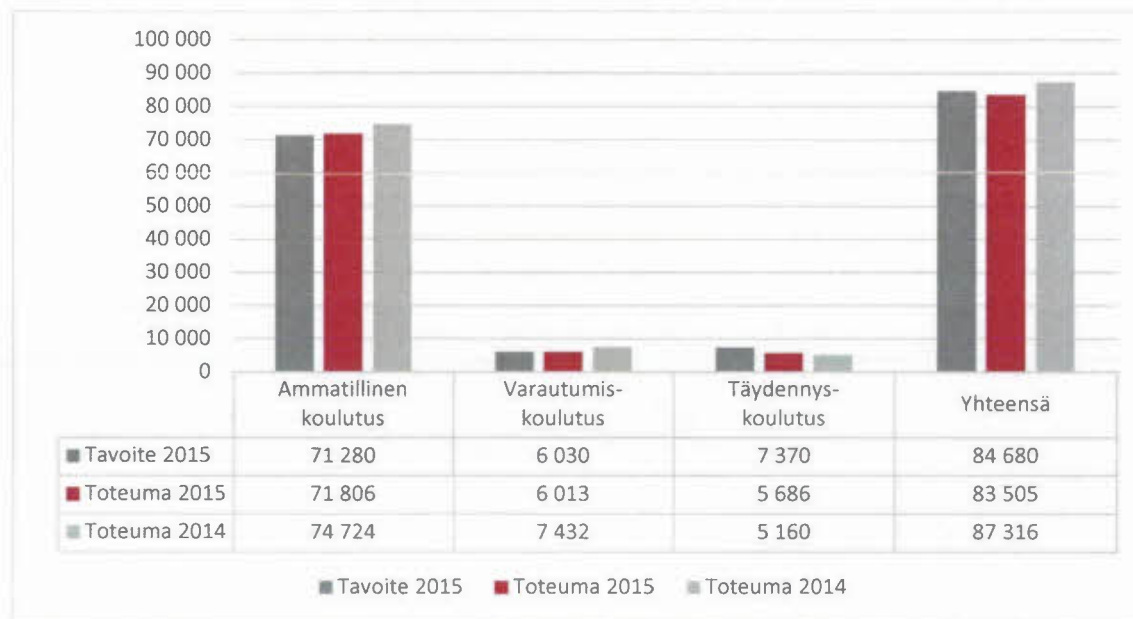
Taulukko 8. Tutkinnot ja koulutettavapäivät: määrällisten tulosten tavoitteet ja toteuma.

	TOTEUTUMA 2013	TOTEUTUMA 2014	TAVOITE 2015	TOTEUMA 2015	EROTUS/ TAVOITE 2015	EROTUS 2015/ 2014
1. TUTKINNOT	244	228	202	215	+13	-13
- AMK-tutkinnot	51	23	30	44	+14	+22
- Pelastusopiston tutkinnot	173	205	172	171	+1	-33
Pelastajatutkinto	109	125	126	128	+2	+3
Häke -päivystäjä	43	45	24	23	-1	-22
Alipäälystötutkinto	21	35	22	20	-2	-15
2. KOULUTETTAVAPÄIVÄT	89497	87316	84680	83505	-185	-3811
2.1 Tutkintoon johtava koulutus	75514	74724	71280	71806	+1516	-2918
- josta AMK-koulutus	26936	25416	27630	28246	+616	+2830
2.2 Ammatillinen lisäkoulutus	13983	12592	13400	11699	-1701	-893
- Varautumiskoulutus (1 §)	8913	7431	6030	6013	-17	-1418
, josta pakollista						
väestönsuojelukoulutusta	1757	560	1500	504	-996	-56
- Rajoitetun kelpoisuuden tuot-						
tava täydennyskoulutus	1442	1355	1450	1460	+10	+105
- budjettivaroin tuettu täyden-						
nyskoulutus,	558	850	880	595	-285	-255
- liiketaloudellinen täydennyskou-						
lutus	3070	3298	5040	3631	-1409	+333

Suoritettujen tutkintojen määrä ylitti tavoitteen, erityisesti palopäälystön osalta. Palopäälystön tutkinto-ohjelmasta valmistuvien määrät vaihtelevat vuosittain lähinnä opiskelijoiden henkilökoh-
taisista urasuunnitteluratkaisuista johtuvista syistä.

Varautumiskoulutusta toteutettiin hieman vuotta 2014 vähemmän. Liiketaloudellisen täydennys-
koulutuksen koulutettavapäivämäärä kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattuna ja kustannus-
vastaavuus oli edelleen hyvällä tasolla.

Pelastuslaitosten ja hätäkeskusten tiukka taloustilanne ilmeni Pelastusopistolla joidenkin suunni-
teltujen täydennyskoulutuskurssien peruuntumisina. Toisaalta esim. Finavian lentokenttien pelas-
tushenkilöstölle järjestettävät koulutukset toteutuivat suunnitellusti. Vuonna 2015 tehtiin use-
ampia uusia avauksia ulkomaisten asiakkaiden suuntaan. Käynnissä olevien neuvottelujen tulok-
sena toivotaan liiketaloudellisen toiminnan kasvua vuodelle 2016.



Kaavio 2. Koulutettavapäivätoteumat 2015 - 2014.

3.3.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Palaute, hakeneet ja aloituspaikat sekä opiskelun keskeyttäminen

Pelastusopisto on hakijalukujen valossa edelleen hyvin vetovoimainen opiskeluympäristö. Tätä ilmentää hakeneiden korkea lukumäärä suhteessa aloituspaikkoihin.

Tutkintopalautekyselyjen osalta on alipäällystön koulutusohjelman kohdalla havaittavissa lievä opiskelijapalautteen tason lasku, mutta edelleen olemme keskiarvoissa koulutuksen monimuotoistamista edeltävän ajan keskiarvojen yläpuolella. Pelastajien tutkintopalaute on pitkälti edellisten vuosien tasolla. Hätäkeskuspäivystäjien tutkintopalaute oli vuodelta 2015 erittäin hyvää. Ammatillisen täydennyskoulutuksen ja varautumisen palautteet osoittavat korkeaa tyytyväisyyttä opetuksen laatuun.

Ammatillisen peruskoulutuksen tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijat suorittavat liki poikkeuksetta tutkintonsa loppuun asti. Alhaiset keskeyttäneiden luvut viestivät osaltaan opiskelijavalinnan järjestelyjen onnistumisesta, opiskeluaikaisten kokemusten myönteisyydestä sekä opiskelijoiden henkisestä sitoutuneisuudesta pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammatteihin. Ammattikorkeakoulutuksen suorittamisprosentti on yleisesti ottaen myös suuri, tosin vuonna 2015 keskeyttäneitä oli prosentuaalisesti hieman normaalitasoa enemmän. Enemmistö keskeyttäneistä oli vanhempien vuosikurssien opiskelijoita, jotka ovat menettäneet opiskeluoikeuden eli heidän opiskeluoikeusaikana on päättynyt. Pelastusopistolla on vuonna 2015 kiinnitetty yhä enemmän huomiota AMK-opiskelijoiden ohjaukseen, jotta he pystyvät suorittamaan tavoitteena olevan 55 op vuodessa sekä valmistumaan opinto-oikeusajan puitteissa.



Taulukko 9. Laadunhallinta koulutuksessa.

	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Tavoite	2015 Toteuma	2015 Erotus: Tavoite/toteuma
Tutkintopalaute (päättävien kurssien opiskelijoiden kokonaisarviointi asteikolla 1-4), kokonaiskeskiarvo	3,16	3,27	3,08	3,28	+0,20
-pelastajan koulutusohjelma, ka.	3,42	3,41	3,08	3,39	+0,31
-alipäällystön koulutusohjelma, ka.	2,74	3,09	3,08	2,86	-0,22
-häätäkeskuspäivystäjän koulutus-ohjelma, ka.	3,31	3,30	3,08	3,58	+0,50
Täydennyskoulutus palaute (laatuasteikolla 1 – 4)	3,64	3,56	3,50	3,66	+0,16
Varautumiskoulutuksen palaute (laatuasteikolla 1 – 4)	3,65	3,58	3,50	3,52	+0,02
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaiikat	5,86	5,71	5,00	5,48	+0.48
Ammatillisen peruskoulutuksen keskeyttämisprosentti/aloituspaikka	1,22	0	1,00	1,83	-0,83
Ammattikorkeakoulutuksen keskeyttämisprosentti *laskettu läsnä olevan opiskelijamäärän mukaan	5,75 *	4,84 *	1,50	8,22*	-6.72



4 TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA

4.1 Tutkimus- ja kehittämistoiminnan vaikuttavuus

Pelastusopisto vastaa pelastustoimen tutkimustoiminnan koordinoinnista Suomessa. Vuonna 2015 tutkimus- ja kehittämispalvelujen tavoitteena oli tuottaa tietoa toimialan kehittämiseen koulutuksen, strategisen päätöksenteon ja pelastustoimen operatiivisen toiminnan tueksi. Tätä tavoitetta toteutettiin osallistumalla useiden hankkeiden työryhmiin ja lukuisten hankkeiden ohjausryhmiin. Tietoa toimialan kehittämiseen hankittiin myös tekemällä selvityksiä ja toimintaympäristöä kuvaavia tilastoyhteenvetoja niin palokuolemista kuin koko pelastustoimesta yleisemminkin. Tietoa välitettiin aktiivisesti järjestämällä ja osallistumalla seminaareihin ja vastaaviin tilaisuuksiin sekä kirjoittamalla artikkeleita blogeihin, yleistajuisiin ja tieteellisiin julkaisuihin. Tietoa välitettiin myös Paloportti-palvelun ja sosiaalisen median (Facebook ja Twitter) välityksellä.

Kriisinhallintakeskuksen tutkimus- ja kehittämistoiminta keskittyi vuonna 2015 pitkälti meneillään olevien ja vuoden aikana alkaneiden hankkeiden toimeenpanoon. Kansainvälistä yhteistyötä tiivistettiin erityisesti kesällä alkaneen EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioiden vaikuttavuutta tarkastelevan IECEU-hankkeen kautta. Kehittämistoimintaa jatkettiin järjestämällä siviilikriisinhallinnan ajankohtaisiin teemoihin liittyviä seminaareja ja julkaisemalla artikkelikokoelmat kokonaisvaltaisesta kriisinhallinnasta sekä siviilikriisinhallinnan vaikuttavuudesta. Samoin jatkettiin CMC Finland in Action -tiedotteiden julkaisemista siviilikriisinhallinnan ja kansainvälisen pelastustoiminnan ajankohtaisista teemoista.

Koordinaatiotehtävän vahvistamiseksi osallistuttiin aktiivisesti pelastustoimen keskeisenä toimijana kansallisiin ja kansainvälisiin suunnittelu-, työ- ja ohjausryhmien työhön. Hallinnonalan yhteisissä kehittämishankkeissa tehtiin tiivistä yhteistyötä hallinnonalan muiden oppilaitosten ja muiden organisaatioiden kanssa. Näissä yhteistyöhankkeissa Pelastusopisto edusti pelastustoimen toimialaa. Pelastustoimen Tulevaisuusluotausradissa, Palosuojelurahaston asiantuntijaradissa ja pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kehittämis- ja tutkimustyöryhmässä Pelastusopisto toteutti osaltaan koordinoitavia tehtäviä. Lisäksi Pelastusopisto johti Kittilässä järjestetyn kansainvälisen Barents2015-harjoituksen tutkimustyöryhmää, joka tosin ei vielä ollut virallinen Barents-harjoituksen työryhmä.

Viestinnän ja raportoinnin kehittämisessä järjestettiin tapahtumia (mm. pelastustoimen tutkimus- ja kehittämishankkeet -seminaari sekä pelastustoimen tutkijatapaaminen) sekä aktivoitiin Paloportti-palvelun käyttöä. Tutkimusjulkaisujen kokoamisen lisäksi palvelussa julkaistaan pelastustoimen tutkimusresurssirekisteriä. Viestinnässä hyödynnettiin Petra- ja internet-sivuja sekä ammattilehtiä edellä mainittujen blogien ja sosiaalisen median palveluiden lisäksi. Perinteisten tutkimusraporttien ja selvitysten julkaisemisen ja jakamisen lisäksi pelastustoimen tutkijatapaamisen yhteydessä julkaistu abstraktikokoelma tekee hyvän läpileikkauksen pelastustoimen ajankohtaiseen tutkimustoimintaan. Tutkimustulosten saattamisessa osaksi käytäntöä hankkeiden työ- ja ohjausryhmiin nimettiin pelastuslaitosten tai opettajien edustajia aina tarkoituksenmukaisesti.

Kansainvälisessä verkostoitumisessa hyödynnettiin olemassa olevia yhteyksiä. Aiempien hankkeiden myötä jatkettiin tiivistä yhteistyötä hankekumppaneiden kanssa AIRBEAM-, ISAR+-, SALUS-



SNOWBALL- ja SOTERIA-hankkeissa. Tilastointiyhteistyötä jatkettiin Ruotsin MSB:n, Norjan DSB:n, Tanskan DEMAn ja Islannin ICAn kanssa. Tilastointiyhteistyöryhmään uutena tulleen Viron Pääs-
teametin kanssa tehtiin myös turvallisuusviestinnän kehittämiseen liittyvää hankevalmistelu-
työtä.

Koulutuksen kehittämisessä vuorovaikutusta tutkimus- ja opetushenkilöstön välillä lisättiin aktiivisesti tiedottamalla toteutuksessa olevista ja toteutuneista hankkeista sekä niiden tuloksista. Päi-
vitettyä oppimateriaalia tuotettiin neljässä Palosuojelurahaston rahoittamassa hankkeessa
vuonna 2015. KOULUMAALI-hankkeessa luotiin sähköinen oppimateriaali sekä opiskelumateriaalia
tietoturvakoulutukseen ja ERICA- ja KEJO-järjestelmien koulutukseen. Uutta oppimateriaalia tuo-
tettiin myös sosiaalisen median oppimateriaali- sekä myrskyonnettomuuksien johtamista ja sam-
mutusmenetelmiä kehittäneissä hankkeissa. Kahdessa kansallisessa hankkeessa (palo-ovet- ja
sammutusmenetelmä-hanke) hyödynnettiin palopäälystön opinnäytetyön tekijöitä rekrytoimalla
kesäksi 2015 kaksi AMKN13-kurssin opiskelijaa tutkimusapulaisen tehtäviin. Edellä mainittujen
hankkeiden lisäksi opettajia ja opiskelijoita osallistui useisiin hankkeisiin pienemmällä työpanok-
sella.

4.2 Tutkimus- ja kehittämistoiminnan toiminnallinen tehokkuus

4.2.1 Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 10. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan taloudellisuus.

	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 tavoite	2015 toteuma
Taloudellisuus				
Tutkimustoiminnan kokonaiskustannukset	2 197 541	2 334 079	1 934 000	2 137 872
- josta Pronon erillismenot	315 594	327 239	339 123	259 272
Budjettivaroin tuetun t&k-toiminnan kustan- nukset	816 791	771 069	719 000	762 329
- josta erillismenot (kirjanpito)	507 212	413 392	450 000	505 323
Yhteisrahoitteisen t&k-toiminnan kustannukset	1 290 922	1 551 828	1 136 000	1 283 602
- josta erillismenot (kirjanpito)	598 331	555 467	600 000	683 020
Liiketaloudellisen t&k-toiminnan kustannukset	89 828	11 182	79 000	91 941
- josta erillismenot (kirjanpito)	22 388	6 862	20 000	24 341

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan kokonaiskustannukset olivat 2 137 872 euroa. Kustannusten määrään keskeisesti vaikuttava tekijät ovat tutkimusprojektien määrä, selvityksien määrä sekä tutkimusprojektien laajuudet. Pronon kustannukset pienenevät hieman edellisvuodesta. Pronon kehitystyö hiipuu lähivuosina edelleen ja vastaavaa kehitystyötä on siirtymässä korvaavan järjes-
telmän kehitystyöhön. Budjettivaroin tuetun tutkimus- ja kehittämistoiminnan kokonaiskustan-
nukset pysyivät lähes edellisvuoden tasolla. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannukset sen sijaan
laskivat. Vähemmän selittyy ulkopuolisella rahoituksella rahoitettujen projektien vähenemisellä.
Liiketaloudellisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan kustannukset kasvoivat merkittävästi. Tämä
selittyy lisääntyneellä testaus- ja koepolttoiminnalla. Yhteisrahoitteisessa tutkimustoiminnassa



on tyypillistä se, että siihen saatava rahoitus kattaa projektien suorista menoista noin 50-70 prosenttia, eikä se aina kata toiminnan yhteiskustannuksia.

4.2.2 Toiminnan tuottavuus

Taulukko 11. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuottavuus.

	2014 toteuma	2015 tavoite	2015 toteutuma
Tuottavuus			
Tutkimushankkeiden määrä/henkilötyövuodet	1,9	2,4	1,9

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuottavuutta kuvaavana mittarina voidaan käyttää tutkimushankkeiden määrää henkilötyövuosiin suhteutettuna. Taulukossa 11 on esitetty mittarin arvot vuosina 2014 ja 2015. Tutkimusprojektien määrä suhteessa tehtyihin henkilötyövuosiin oli edellisvuoden tasolla, mutta ei yltänyt tulostavoitteeseen ollen 1,9 vuonna 2015.

4.3 Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tuotokset ja laadunhallinta

Taulukko 12. Tutkimustoiminnan tuotokset.

	2014 toteuma	2015 tavoite	2015 toteutuma
Suoritteet			
Julkaisujen lukumäärä	15	10	20
- joista tieteellisiä julkaisuja	3	-	2
Kotimaisten yhteistyöhankkeiden lukumäärä	15	15	13
Kv. hankkeiden lukumäärä	7	7	6

Kilpailu tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta on kiristynyt, hylättyjen hankehakemusten määrä niin kotimaisissa kuin kansainvälisissäkin rahoitushauissa lisääntyi vuoden 2015 aikana. Kotimaisten yhteistyöhankkeiden lukumäärä jäi kahdella tulostavoitteesta. Vuonna 2015 kotimaisia yhteistyöhankkeita oli yhteensä 13 (Taulukko 12). Kansainvälisiä tutkimus- ja kehittämishankkeita oli kuusi, mikä on yksi vähemmän kuin edellisvuonna. Julkaisujen määrä, 20, ylitti kaksinkertaisesti vuoden 2015 tulostavoitteen. Julkaisujen määrää lisäsivät mm. viisi seminaarijulkaisua ja Pelastusopiston henkilöstön JET-koulutus.

Taulukko 13. Tutkimustoiminnan laatu.

	2014 toteuma	2015 tavoite	2015 toteutuma
Palvelukyky ja laatu			
Päätöksentekoa tukevien hankkeiden määrä	6	6	8
Hankkeet, joihin osallistunut opettajia ja opiskelijoita	2	3	6
Pelastuslaitosten kanssa yhteistyössä tehtyjen hankkeiden lukumäärä	5	6	5



Pelastusopiston tutkimus- ja kehittämistoiminta tuottaa tietoa koulutuksen, strategisen päätöksenteon ja pelastustoimen operatiivisen toiminnan tueksi. Palvelukykyä kuvaavana mittarina voidaan laskea hankkeiden määrää, joissa nämä kriteerit toteutuvat. Vuonna 2015 päätöksentekoa tukevien hankkeiden määrä ylitti tulostavoitteen kahdella ollen kahdeksan (Taulukko 13). Opettajia ja opiskelijoita osallistui yhteensä kuuteen hankkeeseen, mikä oli kaksinkertainen vuoden 2015 tavoitteeseen verrattuna. Pelastuslaitosten kanssa yhteistyössä tehtyjen hankkeiden määrä jäi tavoitteesta yhtä vaille ollen viisi yhteistyöhanketta vuonna 2015.

Taulukko 14. Tutkimustoiminnan henkiset voimavarat.

	2014 toteuma	2015 tavoite	2015 toteutuma
Henkiset voimavarat			
Tutkimus- ja kehittämistoimintaan käytetyt henkilötyövuodet	11,8	9	9,9

Tutkimus- ja kehittämisspalveluissa työskenteli vuoden 2015 aikana yhteensä 13 henkilöä. Osa henkilöistä oli kuitenkin osa-aikaisissa tai määräaikaisissa tehtävissä, joten henkilötyövuosina työpanos oli 9,9 (Taulukko 14). Henkilötyövuosimäärä oli hieman tavoitetta suurempi, mihin osaltaan vaikutti tutkimusapulaisten onnistunut rekrytointi ja joidenkin hankkeiden jatkuminen suunniteltua pidemmälle ajalle.



5 KRIISINHALLINTAKESKUS

5.1 Kriisinhallintakeskuksen lakisääteisen toiminnan vaikuttavuus

5.1.1 Rekrytointi ja henkilöstöhallinto, materialistiset ja logistiset valmiudet, tilannekuva

Kriisinhallintakeskus on rekrytoinut ja nimittänyt asiantuntijoita siviilikriisinhallintaoperaatioihin ulkoasiainministeriön poliittisten linjausten mukaisesti sisäministeriön ohjauksessa. Kriisinhallintakeskuksen lähettämien asiantuntijoiden lukumäärä oli keskimäärin 125 asiantuntijaa. Naisten osuus asiantuntijatehtävissä vaihteli 33 - 40 prosentissa nousten joulukuusta lähtien yli 40 prosentin. Naishakijoita oli aiempien vuosien tapaan hieman yli neljännes kaikista hakijoista, mutta heidän valintaprosenttinsa oli korkeampi kuin miesten, 40 %. Naisten suhteellinen osuus oli miehiä suurempi operaation johtotehtävissä sekä sihteeristöpaikoissa.

Kriisinhallintakeskus on aiempien vuosien tapaan pystynyt varsin hyvin vastaamaan ulkoasiainministeriön osallistumistavoitteisiin ja -päätöksiin asettamalla ehdolle toivotun määrän asiantuntijoita painopistealueilla toimiviin operaatioihin. Vahvin panostus keskittyi ETYJ:in tarkkailuoperaatioon (OSCE SMMU) Ukrainassa, EU:n poliisioperaatioon Afganistanissa (EUPOL AFG), EU:n Kosovon operaatioon (EULEX Kosovo) sekä EU:n tarkkailijaoperaation Georgiassa (EUMM). Afganistanin ja Kosovon operaatioissa oli erityisesti vuoden loppupuolella havaittavissa asiantuntijoiden suurehkoa vaihtuvuutta johtuen molempien operaatioiden ennustetun elinkaaren loppuvaiheen lähestymisestä.

Kriisinhallintakeskuksen asiantuntijarekrytoinnissa ja palvelussuhteiden hallinnoinnissa hyödynnettävää henkilötietojärjestelmää koskeva hankinta saatiin viimeistellyksi vuoden lopulla. Uuden henkilötietojärjestelmän avulla asiantuntijahakua kyetään tarkentamaan ja nopeuttamaan ja järjestelmä mahdollistaa myös kattavan asiantuntijoiden urapolkuseurannan. Hankinta toteutettiin osana eduskunnan vuodelle 2015 myöntämän erityismäärärahan turvin suoritettuja hankintoja ja järjestelyjä.

Duty of care -vierailuja tehtiin vuonna 2015 kaksi, Palestiinan Länsirannalle (EUPOL COPPS) ja Ukrainaan (OSCE SMMU ja EUAM). Vierailuilla tavattiin operaatioilla työskenteleviä asiantuntijoita sekä operaatioiden johdon edustajia.

Operaatioista palanneille asiantuntijoille järjestettiin kaksi palautetilaisuutta.

Tilannekuvan muodostamisen pohjana olevaa raportointijärjestelmää koskeva uudistustyö käynnistyi. Työn tuloksena operaatioiden kuukausiraporttien rakennetta muokattiin. Kuukausiraporttien perustalta muodostettavan koosteraportin rakennetta ja sisältöä myös muutettiin vastaamaan paremmin tärkeimpien vastaanottajaryhmien (UM, SM) tiedonsaantitarpeita.

Kansainvälisen pelastustoiminnan puolella päätavoite oli EU:n pelastuspalvelumekanismin edellyttämästä pelastusmuodostelmien (MUSAR ja TAST) jatkuvasta valmiudesta huolehtiminen.



Suurimmaksi haasteeksi tässä suhteessa osoittautui tosilähtöjä varten välttämättömän varallojärjestelmän kehittäminen ja varaston jatkuvan valmiuden turvaaminen. Ratkaisua haasteisiin haettiin yhteistyön kehittämisestä Pelastusopiston ja alueellisen pelastuslaitoksen kanssa.

5.1.2 Koulutus

Kriisinhallintakeskus järjesti 50 koulutustapahtumaa, joissa koulutettiin yhteensä 1511 henkilöä. 7251 koulutettavapäivästä oli sisäasiainministeriön kansainvälisen yksikön rahoittamia 18 % ja pelastusosaston rahoittamia 7 %. Loput koulutuspäivistä rahoitettiin projektien ja UM:n budjetista. Barents Rescue 2015 -harjoituksen osuus koulutetuista oli 662 koulutettavaa ja 3310 koulutettavapäivää.

Siviilikriisinhallinnan kahdella peruskurssilla ja kansainvälisen pelastustoimen kahdella peruskurssilla koulutettiin asiantuntijoita operaatioissa tarvittava määrä. Kurssien vetovoima säilyi hyvänä. Siviilikriisinhallinnan peruskursseille oli nelinkertainen määrä hakijoita ja kansainvälisen pelastustoimen peruskursseille kaksinkertainen määrä hakijoita aloituspaikkoihin verrattuna. Ulkomailla tapahtuviin koulutuksiin lähetettiin yhteensä 98 henkilöä, näistä oli 46 siviilikriisinhallinnan ja 52 pelastustoimen asiantuntijaa.

Eurooppalainen yhteistyö toteutui pääasiassa ENTRi:n ja EU:n pelastuspalvelumekanismin puitteissa. Kriisinhallintakeskus osallistui ENTRi:n alla järjestetyn Ihmisoikeuskoulutuksen toteuttamiseen Italiassa (SSSUP). Kriisinhallintakeskus myös suunnitteli ja toteutti ENTRi HEAT -koulutuksen yhdessä Tanskan kanssa (DEMA).

ESDC -yhteistyötä lisättiin osallistumalla strategisen tason ja skenaariopohjaisen suunnittelu- ja kehittämiskurssin järjestämiseen Brysselissä yhdessä sisäministeriön sekä Itävallan ulkoministeriön kanssa. Kriisinhallintakeskus oli myös aktiivisesti mukana kehittämässä ja toteuttamassa ESDC:n PDT -koulutusta.

Harjoitustoiminta oli laajaa ja monipuolista. TAST -moduuli osallistui kahteen EU:n pelastuspalvelumekanismin harjoitukseen Hollannissa ja Norjassa. Lisäksi TAST -moduuli osallistui Ukrainassa järjestettyyn Naton EADRC harjoitukseen ja Kittilässä järjestettyyn Barents Rescue 2015 -harjoitukseen. MUSAR -moduuli osallistui Kriisinhallintakeskuksen yhdessä Ruotsin (MSB) kanssa järjestämään EU:n pohjoismaisen moduuliyhteistyö -projektin (EU Nordic USAR, EU-NU) kenttäharjoitukseen Kuopiossa 7. - 11.12.2015. Kriisinhallintakeskus vastaa EU-NU -projektin toteutuksesta.

Kriisinhallintakeskus vastasi Barents Rescue 2015 -harjoituksen suunnittelu- ja valmistelutyöstä. Kriisinhallintakeskus järjesti kaksi kansainvälistä Barents Rescue 2015 -harjoituksen suunnittelukokousta Levillä ja Isäntämaantuki (HNS) -koulutuksen yhteistyössä Sisäministeriön kanssa Kuopiossa. Barents Rescue 2015 -harjoitus järjestettiin Kittilässä 28.9. - 2.10.2015.

Yhteistyö Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen (FINCENT) kanssa jatkui aktiivisena. Osaa-miskeskusyhteistyönä järjestettiin ICM -kurssi FINCENT:n uusissa tiloissa Helsingissä ja Kriisinhallintakeskus antoi kouluttajatukea UNPOC (Ruotsi) ja AICM (Komorit) -kursseille. Peruskurs-sien (EUCCC ja UNMEM) yhteistoiminta jatkui täysimittaisena ja vuoden aikana järjestettiin kaksi



rinnakkaista kurssia, joiden kenttäharjoitukset toteutettiin Niinisalossa. Lisäksi ENTRi HEAT -kurssi järjestettiin yhteistoiminnassa FINCENT:n kanssa.

Peruskurssien sekä perehdytyskoulutusten osalta yhteistyötä tehtiin myös Poliisiammattikorkeakoulun sekä Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksen kanssa. Raja- ja merivartiokoulun kansainvälistä koulutusta tuettiin yhdessä koulutustapahtumassa.

Kriisinhallintakeskus vastasi EU ModEx -karttahaarjoitusprojektin koordinaatiosta. Projektin puitteissa järjestettiin yksi harjoitus Itävallassa. Lisäksi Kriisinhallintakeskus on kumppanina EU ModEX -kenttäharjoitusprojektissa. Projektin puitteissa järjestettiin yksi harjoitus Italiassa.

EU:n ja Kiinan yhteiseen katastrofien riskien hallintaprojektiin liittyen kaksi asiantuntijaa osallistui Kiinassa projektin kahteen koulutustapahtumaan (kaksi asiantuntijaa touko-kesäkuussa ja yksi asiantuntija marraskuussa).

Kriisinhallintakeskuksen perinteisesti yhteistyössä OPCW:n kanssa järjestämä OPCW:n kurssi kansallisille asiantuntijoille Kuopiossa peruutettiin OPCW:n esityksestä.

Kehitysyhteistyön puitteissa toteutettua Pohjois-Afrikan kriisinhallintakapasiteettien tasa-arvon ja 1325 edistämiseen tähtäävä koulutusohjelmaa jatkettiin aktiivisesti Egyptissä.

Vuosi 2015 toteutui suunnitellusti ja tulos vastasi hyvin tavoitteita, vaikka koulutusyksikkö toimi vuoden alkupuolen vajaalla henkilöstöllä. Siviilikriisinhallinnan ja kansainvälisen pelastustoiminnan peruskoulutukseen osallistui riittävästi asiantuntijoita ja kaikki operaatioihin lähetetyt asiantuntijat saivat perehdytyskoulutuksen. Kokonaisvaltaisuus näkyi voimakkaasti Kriisinhallintakeskuksen koulutustoiminnassa.

5.1.3 Sidosryhmäyhteistyö, tutkimus ja kehittäminen sekä julkaisut

Toimintavuonna jatkettiin ulkoasianministeriön rahoittaman, vuonna 2012 alkaneen Pohjois-Afrikan alueelle suuntautuvan kapasiteetin kehittämisprojektin Capacity Building Project on Mainstreaming Gender and UNSCR 1325 in North African Peacekeeping and Peacebuilding Architecture toimeenpanoa. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa hankekumppani Cairo Center for Conflict Resolution and Peacekeeping in Africa (CCCCPA) kapasiteettia ja kykyä järjestää naiset, rauha ja turvallisuus- sekä gender -teemat huomioivaa koulutusta. Tätä tarkoitusta varten Kairossa järjestettiin yhteistyössä hankekumppanin kanssa neljä Gender, Peace and Security -peruskurssia sekä yksi Training of the Trainers -kurssi pohjoisafrikkalaisille osallistujille.

Kriisinhallintakeskus on kumppanina toukokuussa 2015 käynnistyneessä ja vuoteen 2018 saakka jatkuvassa kansainvälisessä "Improving the Effectiveness of Capabilities EU in Conflict Prevention" (IECEU) -tutkimushankkeessa. Hankkeen päämääränä on tarkastella EU:n siviilikriisinhallinnan ja konfliktinehkäisyn vaikuttavuutta ja kehittää EU:n siviilikriisinhallintatoimintaa. Hankkeen keskeisenä tehtävänä on arvioida kahdeksan EU:n toimeenpaneman kriisinhallintaoperaation toimintaa ja vaikuttavuutta, ja löydösten perusteella antaa suosituksia ja kehittämisohjeita EU:lle.



Vuoden aikana aloitettiin kolmen kansainvälisen pelastustoiminnan kansallisia valmiuksia tukevan hankkeen toimeenpano. Yhdessä ruotsalaisen Swedish Civil Contingencies Agencyn (MSB) kanssa toimeenpantava "EU's Nordic USAR" -hanke kehittää rauniopelastusmuodostelman toimintaa kylmissä olosuhteissa. Lisäksi Kriisinhallintakeskus toimii koordinaattorina Euroopan komission pelastuspalvelumekanismen moduuliharjoitushankkeessa (EU Modules Exercises), jonka puitteissa toteutettiin vuoden aikana ensimmäinen kaikkiaan viidestä simulaatioharjoituksesta, ja osallistuu kumppanina toiseen moduuliharjoitushankkeeseen, jonka osana järjestettiin yksi kansainvälisen pelastustoiminnan harjoitus.

Kansallisella tasolla Kriisinhallintakeskus osallistui kolmeen sisäministeriön rahoittamaan hankkeeseen, jotka tukivat tulevan sisäisen turvallisuuden strategian laatimista. Kriisinhallintakeskus tuki myös Poliisiammattikorkeakoulun toteuttamaa "Simulaatioiden hyötykäyttö SM:n oppilaitoksissa" -tutkimushanketta järjestämällä hankkeen vastuulliselle tutkijalle mahdollisuuden seurata siviilikriisinhallinnan peruskurssin kenttäharjoitusta ja haastatella koulutuksesta vastaavia henkilöitä.

Seminaari- ja julkaisutoiminta on keskeinen osa tutkimus- ja kehittämistoiminnan verkottumista. Siviilikriisinhallinnan ajankohtaisia teemoja nostettiin esille seminaareissa "Women in Civilian Crisis Management and Peacebuilding Missions", "Siviilikriisinhallinnan peruskurssien alumniseminaari" sekä "Vaikuttavuus kriisinhallinnassa ja konfliktinehkäisemisessä". Tietoisuuden Kriisinhallintakeskuksen toiminnasta ja siviilikriisinhallinnasta lisäämiseksi järjestettiin syksyllä 2015 Helsingissä, Jyväskylässä, Rovaniemellä ja Tampereella informaatiotilaisuudet, jotka kokosivat noin 160 kuulijaa. Tiedotustoimintaa kehitettiin lisäksi aloittamalla Kriisinhallintakeskuksen verkkosivujen uudistaminen. Uudistuksen tarkoituksena on nostaa selkeämmin esille Kriisinhallintakeskuksen molemmat tehtäväalueet (siviilikriisinhallinta ja kansainvälinen pelastustoiminta).

Vuoden aikana julkaistiin kokonaisvaltaista kriisinhallintaa käsittelevä artikkelikokoelma "Good Practices of a Comprehensive Approach to Crisis Management" yhteistyössä Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen kanssa. Siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden kokemuksia toimintansa vaikuttavuudesta käsittelevä artikkelikokoelma "Suomalaisten siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden kokemuksia vaikuttavuudesta" valmistui vuoden lopulla. Yhteistyössä Suomen UN Womenin ja Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen kanssa tehty "Gender Checklists for Crisis Management Personnel" -opas, jonka tarkoituksena on edistää gender-teeman jalkauttamista siviilikriisinhallinnan ja sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden toimeenpanossa, julkaistiin alkuvuodesta. Kriisinhallintakeskuksen toimintaa ja ajankohtaisia teemoja esittelevässä CMC Finland in Action -verkkojulkaisusarjassa julkaistiin seitsemän artikkelia.

Sidosryhmäyhteistyötä jatkettiin esimerkiksi kansainvälisten hankehakujen kautta. Kriisinhallintakeskus osallistui kumppanina hankehakuun, jossa haettiin EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelma Horisontti2020:sta rahoitusta siviilikriisinhallinnan koulutusta kehittäväälle "CREVIT" -projektille. Sidosryhmäyhteistyö myös tiivistyi toimeenpantavan IECEU -hankkeen myötä. Kriisinhallintakeskus jatkoi osallistumistaan kansainvälisen Phoenix-tutkimusverkoston toimintaan.



Taulukko 15. Suoritteet.

	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Tavoitteet	2015 Toteuma
Koulutettavapäivät UM (predeployment, feedback)	449	360		325
Koulutettujen määrä, kehysrahoitus Skh	282	200	150	194
naisia/miehiä Huom. pelkästään peruskursseilla 87 hlöä	94/188	69/130		97/108
Koulutettujen määrä, perehdytys ja palautekoulutukset	132	154		127
Ehdolle asetetut asiantuntijat Skh	202	196		152
- joista naisia/miehiä	60/142	74/122		52/100
- joista tehtävään valitut	88	86		54
- joista naisia/miehiä	28/56	34/52		20/34
Viranomaisraportointi	14	12		12
- joista kuukausiraportit	12	12		12
- joista erityisselvitykset	2	0		0
Julkaisujen määrä,	4	4	4	4
- joista tieteellisiä artikkeleita	0			0
Kansallisten yhteistyöhankkeiden määrä	5	4	4	4
Kansainvälisten yhteistyöhankkeiden määrä	13	5	11	11



Taulukko 16. Palvelukyky ja laatu.

	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Tavoite ¹	2015 Toteuma
Hakeneiden lukumäärä / aloituspaikat (EU Concept Core -kurssi ja EUPOL kurssit), - joista naisten määrä	4,63 3,25	2,88 3,00		3,79 3,1
Peruskursseille hakeneet ulkomaalaiset / koulutuksiin valitut Skh	5,0	2,11	-	1,17
Valitut asiantuntijat / ehdolle asetetut	0,44	0,44	0,45	0,36
Palanneet / palautetilaisuuteen osallistuneet asiantuntijat Skh Kvp	56/42	82/64 19/19		76/64 43/9
Perus- ja erityiskoulutusten palaute (laatuasteikolla 1 – 5)	4,56	4,59		4,59
Perehdyttämiskoulutusten palaute (laatuasteikolla 1 – 5)	4,27	4,42		4,64
Asiakastyytyväisyys- ja/tai osaamiskysely asiantuntijoille	1	4	2	5
360 asteen arviointianalyysi	--	-		--
Rekrytointi- ja tiedotustilaisuuksien määrä ja saavutettavuus	1	5		5
Kansallista ja kansainvälistä vuorovaikutusta edistävien seminaarien määrä	4	7		3

Suurin osa palautetilaisuuteen kutsutuista asiantuntijoista osallistui tilaisuuksiin. Kansainvälisen pelastustoimen osalta huomattava ero tehtävistä kotiutuneiden ja palautetilaisuuteen osallistuneiden asiantuntijoiden määrässä johtuu siitä, että huhtikuussa Nepaliin lähtöön varten valmistautunut muodostelma kotiutettiin lähdön peruuntuessa vain kahden päivän palveluksen jälkeen, eikä heitä ole kutsuttu palautetilaisuuteen varsinaisen operaatiopalveluksen jäätyä väliin.

¹ TTS=hakeneet/valitut



Taulukko 17. Taloudellisuus.

	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Tavoite	2015 Toteuma
Siviilikriisinhallinnan kustannukset € / vuosi netto	1 493 639	1 383 965	1 374 000	1 460 500
Koulutuskustannukset, Skh sis. yleiskulut	694 679	604 900	-	616357
Koulutettavapäivän keskim. kustannus (enintään) Skh perus, erikois, EU, IKI, PDT ja LL	450	361	375	362
Keskimääräinen kustannus per kurssilainen Skh (enintään) ks. ed.	2463	1985		1026
Keskimääräinen kustannus per kurssilainen Kvp (enintään) kehys, arviomr, EU, ulkop.	2709	1244		875
Palvelussuhteen keskimääräinen kustannus (SM) (enintään) sis. yleiskulut	5468	4661	5000	5278
Projekti- ja kehittämisyksikkö kustannukset sis. yleiskulut	174853	197200	100 000	345053

Taulukko 18. Tuottavuus.

	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Tavoite	2015 Toteuma
Koulutettujen määrä per koulutukseen käytetyt htv:t Skh (vähintään)	123	127		214
Perehdytys- ja palautekoulutettujen määrä / koulutukseen käytetyt htv:t (UM)	256 (54)	256		² 212
Koulutettavapäivien määrä per koulutukseen käytetyt htv:t Skh (vähintään) perus, erikois, EU, ulkop.	668	699		609
Palvelussuhteiden määrä per rekrytointiin käytetyt htv:t (vähintään).	39	17		19
Koulutettavapäivien määrä / perehdytys- ja palautekoulutukseen käytetyt htv:t	600	600		541
Ehdolle asetetut / htv (Skh)	72	25		24
Lähetetyt asiantuntijat/htv (Skh)	31	10		8

² Htv-määrä perehdytys- ja palautekoulutuksen koulutettavapäivistä ja koulutetuista (UM) raportoitu, mutta henkilöstökulut kohdistuvat SM kehysrahoitukseen.



Taulukko 19. Suoritteet / kansainvälinen pelastuspalvelu (sisältää arviomäärärahasuoritteet).

	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Tavoite	2015 Toteuma
Koulutettavapäivät, Kvp kehys, arviomr. EU, ulkopuolinen	251	1338	1200	4975
Koulutettujen määrä, Kvp kehys, arviomr. EU, ulkopuolinen	246	379	300	1061
- joista naisia / miehiä	70/176	70/309		275/786
Kvp asiantuntijat valmiudessa	258	263		264
- josta naisia / miehiä	29/229	28/235		32/232
Kvp asiantuntijoita tehtäviin	15	21	20	44
- joista naisia / miehiä	1/14	6/15		6/38

Koulutettavapäivien ja koulutettujen määrän poikkeama edellisistä vuosista ja tavoitteesta johtuu Kriisinhallintakeskuksen vastuulla olleen Barents Rescue 2015 -harjoituksen suuresta osallistujamäärästä (3310 koulutettavapäivää ja 662 koulutettua).

Taulukko 20. Taloudellisuus.

	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Tavoite	2015 Toteuma
Kv-pelastuspalvelun kustannukset, €/vuosi, netto	1 230 776	980 581	-	³ 1 514 531
Koulutuskustannukset, Kvp, sis. yleiskulut	666 433	471 446		⁴ 928 562
Koulutettavapäivän keskimääräinen kustannus Kvp sis. yleiskulut	761	352	345	⁵ 187

Koulutettavapäivän keskimääräiset kustannukset ovat huomattavasti alle tavoitteen, koska EU-harjoituksiin osallistumiseen saatiin korvausta matkakustannuksiin.

³ Kehys-,arviomääräraha ja Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö siirtomääräraha

⁴ Kehys-, arviomääräraha ja Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö siirtomääräraha.

⁵ Kehys- ja arviomääräraha sekä ulkopuolinen rahoitus.



Taulukko 21. Tuottavuus (sisältää myös projektirahoitteiset suoritteet).

	2013 Toteuma	2014 Toteuma	2015 Tavoite	2015 Toteuma
Koulutettavapäivien määrä / koulutukseen käytetyt htv:t Kvp	213	435		⁶ 1225
Palvelussuhteiden määrä / rekrytointiin käytetyt htv:t Kvp	23	17		20

⁶ htv-lukuun sisältyy arviomäärärahalla tehtyyn koulutukseen liittyvä työ



6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Pelastusopiston (ml. Kriisinhallintakeskus) henkilöstömäärä oli 130 ja henkilötyövuodet 130. Henkilötyövuosien osalta Pelastusopiston henkilötyövuodet laskivat hieman ollen 102,8 ja Kriisinhallintakeskuksen henkilötyövuodet nousivat hieman ollen 27,2.

Pelastusopistolla panostettiin erityisesti esimiestoiminnan ja asijaohjauksen kehittämiseen. 17 pelastusopistolaista aloitti elokuussa 2013 Johtamisen erikoisammattitutkinnon JET suorittamisen, joka päättyi keväällä 2015. Mukana on 85 % kaikista esimiehistä sekä 10 eri toimintojen vastuullista asiantuntijaa. Kaikki koulutukseen osallistuneet tekivät organisaation kehittämiseen liittyvän kehittämishankkeen, joiden avulla pystyttiin parantamaan eri toimintoja.

Hyvää yhteistyötä työterveyshuollon kanssa jatkettiin. Pelastusopiston sairauspoissaolopäivät/henkilötyövuosi nousivat edellisvuodesta ollen 8,5pv/htv. Syynä tähän olivat kuitenkin toisaalta poikkeuksellinen vuosi 2014, jolloin ei ollut esim. Tules- peräisiä leikkauksia tai muitakaan yli 60 pv poissaoloja, kun taas 2015 vastaavia tilanteita oli kolme (yli 91 pv poissaolo). Sairauspoissaoloja oli yhteensä 84 henkilöllä (2014/127 henkilöä) ja sairaustapausten lukumäärä laski 145:een (2014/ 159 kpl). Syöpävaarallisten aineiden kanssa altistuvan henkilöstön biomonitorointeja tehtiin työterveyshuollon ja työterveyslaitoksen kanssa erillisen suunnitelman mukaisesti. Huolestuttavia altistumisia 2015 ei havaittu. Tapaturmista johtuvia poissaolopäiviä oli 28, jotka syntyivät kolmesta eri tapaturmasta. Turvallisuuskordinaattori on käynyt jokaisen tapaturman läpi ja esitellyt ne ja niistä seuranneet toimenpiteet yhteistoiminta- ja työsuojeluryhmässä. Pelastusopiston tulokorttitavoitteena on 0 tapaturmaa, minkä vuoksi jokaiseen tapaturmaan suhtaudutaan äärimmäisellä kriittisyydellä ja tarkkuudella.

Työtyytyväisyys heikkeni VMbarometrin keskiarvon ollessa 3,22. Yksikköjen väliset erot olivat suuret. Työtyytyväisyys heikkeni koulutus- ja opiskelijapalveluissa, jossa valmistauduttiin suureen organisaatiomuutokseen 1.1.2016 alkaen (ka 3,01). Korkeinta työtyytyväisyyttä koettiin tukipalveluissa (3,64), suhteessa entisen nousua oli Kriisinhallintakeskuksen työtyytyväisyydessä (3,52).

Vuonna 2015 eläkkeelle jäi kuusi työntekijää, joista suurin osa oli työskennellyt Pelastusopiston palveluksessa yli teoreettisen eläkeikänsä. Jokaisen avautuneen tehtävän täyttöö on tarkasteltu kriittisesti erikseen ja eläköitymistä on ennakolta mm. osana opettajien urasuunnitteluprosessia. Pelastusopistolaisten keski-ikä pysyi edellisvuoden tasolla ollen 47,6 vuotta.



Taulukko 22. Henkilöstövoimavarat (PeO+CMC).

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA						
HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	2013	% osuus	2014	% osuus	2015	% osuus
Toimiala: Pelastusopisto (ml. CMC)						
						vert. ed. vuoteen (%)
1. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ, RAKENNE JA KULUT						
henkilötyövuodet	134,0		129,0		130	0,8
josta PeO	104		105		103	-1,9
henkilöstömäärä	138		127,0		130	2,4
josta PeO	111		106		103	-2,8
naiset	39	28,3	38	29,9	40	5,3
miehet	98	71,0	89	70,1	90	1,1
vakinaiset	98	71,0	106	83,5	100	-5,7
naiset	25	18,1	27	21,3	28	3,7
miehet	73	52,9	79	62,2	79	0,0
määräaikaiset	39	28,3	21	16,5	30	42,9
naiset	14	10,1	11	8,7	12	9,1
miehet	25	18,1	10	7,9	18	80,0
kokoaikaiset	129	93,5	120	94,5	127	5,8
naiset	39	28,3	38	29,9	40	5,3
miehet	90	65,2	82	64,6	87	6,1
osa-aikaiset	8	5,8	7	5,5	3	-57,1
naiset	0	0,0	0	0,0	0	
miehet	8	5,8	7	5,5	3	-57,1
keski-ikä	45,9	33,3	47,6	37,5	47,6	0,0
naiset	43,2	31,3	45,1	35,5	45,6	1,1
miehet	47,0	34,1	48,7	38,3	48,5	-0,4
tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta%		79,8		81,6	80,6	-1,2
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	8 109 964		8 001 865		8 123 823	1,5
tehdyn työajan palkat ja niiden % osuus palkkasummasta	6 571 052	78,2	6 441 293	78,8	6 549 596	1,7
välilliset työvoimakustannukset	2 969 193		2 677 004		3 015 331	12,6
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista		57,8		57,7	59	2,3
2. TYÖHYVINVOINTI						
työtyytyväisyysindeksi	3,4		3,5		3,2	-8,6
lähdevaihtuvuus %		*)	*)		*)	#ARVO!
tulovaihtuvuus %		*)	*)		*)	#ARVO!
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä		0,0		0,0	2	200,0
sairauspoissaolot työpäivää/htv	7,5		4,7		8,5	80,9
työterveys huolto €/htv *)	1 221		585		753	28,7
(työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen €/htv)xx)	572		723		405	-44,0
3. OSAAMINEN						
koulutustasoindeksi	5,2		5,5		5,4	-1,8
naiset	5,4		5,9		5,6	-5,1
miehet	5,2		5,4		5,4	0,0
koulutus ja kehittäminen €/htv	1 326		995		1 198	20,4
koulutuspanostus työpäivää/htv xxx)	3,8		2,6		3,3	26,9
*) Tahti -järjestelmän vaihtuvuusluvut eivät saatavilla.						



7 RISKIENHALLINTA JA SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Pelastusopiston sisäinen valvonta perustuu sisäministeriön taloussääntöön sekä sitä tarkentavaan Pelastusopiston talousmääräykseen sekä opiston hankinta-, materiaali- omaisuudenhallinta- ja kalustosääntöihin. Lisäksi Kriisinhallintakeskuksessa on tehty erillinen ohje "Varastointi ja kalustohallinto missiossa". Vuonna 2014 laadittiin Sisäisen tarkastuksen ja laillisuusvalvonnan ohje, johon koottiin keskeiset riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastuut ja toimintaperiaatteet.

Sääntöjen ja ohjeiden keskeisenä tehtävänä toiminnan ohjauksen lisäksi on opiston sisäisen valvonnan organisointi ja vastuuttaminen. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa

- opiston talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus
- opiston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaaminen
- oikeiden ja riittävien tietojen saanti opiston taloudesta ja toiminnasta.

Työjärjestyksessä on määritelty johdon ja päälliköiden vastuut myös sisäisen valvonnan näkökulmasta.

Uuden työntekijän perehdytyksessä painotetaan muun muassa virkapuhelinten, matkustuksen, ajoneuvojen ja taksien käyttöperiaatteita. Sisäinen valvonta Pelastusopistossa on osa johtamista ja sisäinen valvonta kuuluu toimintojen vastuuhenkilöiden tehtäviin. Erillistä sisäisen tarkastajan virkaa ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi perustaa noin sadan henkilön organisaatioon.

Pelastusopiston sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä arvioitiin tammi-helmikuussa 2016 Sisäisen valvonnan arviointi -lomakkeella. Arviointikyselylomake lähetettiin johdon, johtoryhmän ja esimiesten edustajille. Suoritetun itsearvioinnin perusteella voidaan todeta, että organisaation sisäinen toimintaympäristö on hyvällä tasolla. Muun selvitystoiminnan osa-alueella keskiarvot jäivät heikoiksi johtuen siitä, että Pelastusopisto ei ole vielä tässä vaiheessa katsonut tarkoituksenmukaiseksi osallistua laatupalkintokilpailuun tai tehdä säännönmukaista ulkoista auditointia.

Kokonaisriskienhallinta toteutettiin Granite- riskienhallintatyökalun avulla. Riskiraportti 2015 on toimitettu erikseen sisäministeriöön loppuvuonna 2015.



Kaavio 3. Sisäisen valvonnan arvioinnin osiot ja keskiarvot 2015.

Arviointi- ja vahvistuslausuma:

Olen arvioinut, täyttääkö Pelastusopiston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet, ja todennut, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat olennaisilta osiltaan riittäviä ja täyttävät niille asetetut tavoitteet. Pelastusopiston sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on arvioitu edellä tässä luvussa kuvatulla tavalla. Tehdyn arvioinnin perusteella voidaan todeta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta Pelastusopistossa eivät sisällä olennaisia puutteita.

Rehtori Mervi Parviainen



8 ARVIOINTIEN TULOKSET

Pelastusopiston sisäinen tarkastus kohdistui virastotyöajassa olevan henkilöstön saldoihiin ja saldoleikkuriin menneisiin tunteihin sekä opettajien ilta- ja viikonloppulisiin sekä pelastussukellusliisiin. Rehtorin laatimassa tarkastusraportissa todetaan, että pääosin asiat olivat kunnossa, mutta joiltakin osin on ollut tarpeen ryhtyä toimenpiteisiin mm. tehtäväkuvausten ja työn kuormituksen osalta. Lisäksi yksittäisiä pieniä puutteita löytyi opettajien lisien todentamisessa.

Pelastusopiston tilintarkastuskertomuksessa vuodelta 2014 (julkaistu 21.4.2015) todetaan, että tilinpäätöstiedot ja –laskelmat oli tehty riittävässä laajuudessa sekä säännösten mukaisesti. Tuloksellisuutta ja toiminnallista tehokuutta oli kuvattu riittävästi ja oikein. Sisäisen valvonnan osalta ei ollut huomautettavaa. Tilintarkastajan vuotta 2014 koskevassa vuosiyhteenvedossa todettiin edellä esitettyjen näkökulmien lisäksi, ettei tilintarkastuksessa ole havaittu väärinkäytöksiä.

Valtiontalouden tarkastusvirasto toteutti myös valvontaympäristön tarkastuksena ylimmän johdon menettelytapojen tarkastuksen. Tilinpäätöksen 2015 valmistumiseen mennessä ei virallista loppuraporttia ollut vielä saatavilla, mutta tilintarkastajalta saadun tiedon mukaan ainoa tarkennettava menettelytapa oli virastopäällikön kotimaan matkasuunnitelmien hyväksyntäprosessi.

Itä-Suomen Aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue toteutti erillistarkastuksen koskien Kriisinhallintakeskuksen henkilöstön työnkuormitusta. Tarkastusraportin toimenpiteinä toteutettiin mm. työpaikkaselvitys sekä aloitettiin prosessien ja tehtäväkuvausten tarkastelu. Toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia seurataan vuonna 2016.



9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA -ANALYYSIT

9.1 Rahoituksen sekä tulo- ja kulurakenteen analyysi

Määrärahat

Viraston vuoden 2015 talousarviorahoitus muodostui seuraavasti:

1. Tulossopimuksessa sovitut määräraha-kehdykset vuodelle 2015:

26.30.01.1	Koulutuksen varsinaiset toimintamenot	11 593 000,00
26.01.23.2	Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet	1 674 000,00
26.30.01.3	Kansainvälinen pelastuspalvelu	450 000,00
26.30.20	Erityismenot	770 000,00
		<u>14 487 000,00</u>

Taulukko 23. Pelastusopiston kaikki toteutuneet määrärahat hallinnonaloittain.

Määrärahat vuonna 2015	
SM:n myöntämät määrärahat	14 547 000,00
UM:n myöntämät määrärahat	14 441 494,00
VK:n myöntämät määrärahat	5 917,00
Kaikki myönnettyt määrärahat yhteensä	28 994 411,00

**2. Muut määrärahan myöntöpäätökset momenteittain vuonna 2015:****24.10.21.01 UM**

20.4.2015	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan	13 000 000,00
11.11.2015	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan	1 500 000,00
22.12.2015	Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan, palautus	- 8 506,00
		<u>14 341 494,00</u>

4.14.24.90.68 UM

4.4.2015	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	100 000,00
----------	--	-------------------

4.14.26.30.01.5 SM

28.10.2015	Kunnallisten toimioden liittäminen TUVEn	60 000,00
------------	--	------------------

4.14.28.60.12 VM

16.6.2015	Osaamisen kehittäminen	5.917,00
-----------	------------------------	-----------------

Muut määrärahan myöntöpäätökset yhteensä**14 507 411,00**

Taulukko 24. Pelastusopiston tulojakauma.

Tulojakauma vuosina 2013 - 2015 *	2013	2014	2015	Muutos -%
Maksullinen toiminnan tuotot	864 829	1 002 169	1 055 255	+5 %
Vuokratulot	322 149	360 894	346 280	-4 %
AMK-tulot **	1 850 702	1 685 399	1 379 361	-18 %
Kaluston myyntituotot	55 800	42 100	89 941	+114 %
Muut tuotot	2 116 741	1 937 932	1 549 852	-20 %
Yhteensä	5 210 221	5 028 495	4 420 690	-12 %

* ei sisällä UM:n rahoittamaa toimintaa

** AMK-tulot bruttona. AMK-tulot nettona = bruttorahoitus – hallintopalvelumaksu 4 %.

Pelastusopiston maksullisen toiminnan tuotot kohosivat noin 5 prosenttia. Maksullisen toiminnan euromääräinen volyymi oli korkeinta ensihoito- ja pelastustoimintakoulutusyksikössä. Myös päällystökoulutusyksikössä saavutettiin taloudellisesti merkittävää toimintaa. Maksullisen toiminnan tuotot kohosivat vuositasolla eniten euromääräisesti ja prosentuaalisesti päällystökoulutusyksi-



kössä. Vuokratulot samoin kuin Savonia ammattikorkeakoulun Pelastusopistolle maksaman päällystökoulutuksen tuotot kutistuivat. Savonia ammattikorkeakoulu leikkasi vuodelle 2015 Pelastusopistolle maksamaa rahoitusta bruttona 306 038 euroa eli noin 18 prosenttia. Kaluston myyntituotot muodostuivat ajoneuvokaluston myyntituotoista. Muut tuotot käsittävät yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja lähinnä tutkimus- ja kehittämissyksikön ja Kriinshallintakeskuksen hankkeisiin liittyen.

Taulukko 25. Pelastusopiston menoajakauma.

Menoajakauma vuosina 2013 - 2015 *	2013	2014	2015	Muutos -%
Henkilöstökulut	8 659 133	8 171 081	8 466 973	+4 %
Vuokrat	4 474 285	4 239 965	4 688 216	+11 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 375 272	1 749 585	1 376 598	-21 %
Palvelujen ostot	3 701 409	3 468 285	3 266 634	-6 %
Muut kulut	163 957	145 887	138 202	-5 %
Matkakulut	696 414	681 679	701 026	+3 %
Investointien hankintamenot	882 372	1 474 241	88 519	-94 %
Yhteensä	19 952 841	19 930 724	18 726 168	-6 %

* ei sisällä UM:n rahoittamaa toimintaa

Pelastusopiston kokonaismenot kutistuivat merkittävästi vuodesta 2014. Pelastusopisto käytännössä jäädytti investoinnit vuonna 2015. Pelastusopiston rahoitustilanteen kiristyminen erityisesti koulutuksen varsinaisella toimintamomentilla kutisti momentin rahankäyttöä. Matka- ja muut kulut olivat lähes edellisvuoden tasolla. Vuokramenoja kohotti Pelastusopiston b-rakennuksen muutostöistä aiheutuneet kertaluonteiset kustannukset. Henkilöstömenot kohosivat 4 prosenttia edellisvuodesta.

Taulukko 26. Pelastusopiston henkilöstön matkakulujen kehitys 2010–2015.

Vuosi	PeO		CMC	
	€	muutos-%	€	muutos-%
2010	258 657	-6,28	218 184	17,45
2011	226 786	-12,32	191 328	-12,31
2012	188 839	-16,73	170 947	-10,65
2013	185 863	-1,58	242 219	41,69
2014	179 016	-3,68	169 634	-29,97
2015	186 836	4,37	215 748	27,18

Pelastusopiston henkilöstön matkakulut kohosivat molemmissa segmenteissä. Kriinshallintakeskuksella matkakulut kohosivat noin 27 prosenttia. Kriinshallintakeskuksen toimintaympäristö on luonnollisesti kansainvälinen ja toiminta perustuu vankkaan sidosryhmäyhteistyöhön, joten matkakulujen osuus on huomattavaa. Vuosien välillä tapahtuvat muutokset ovat arkipäivää.

Varautumiskoulutus on pääsääntöisesti muualla tapahtuvaa kouluttamista, joten virkamatkojen määrä on aina verrannollinen Pelastusopiston ulkopuolisten koulutusten/harjoitusten määrään.



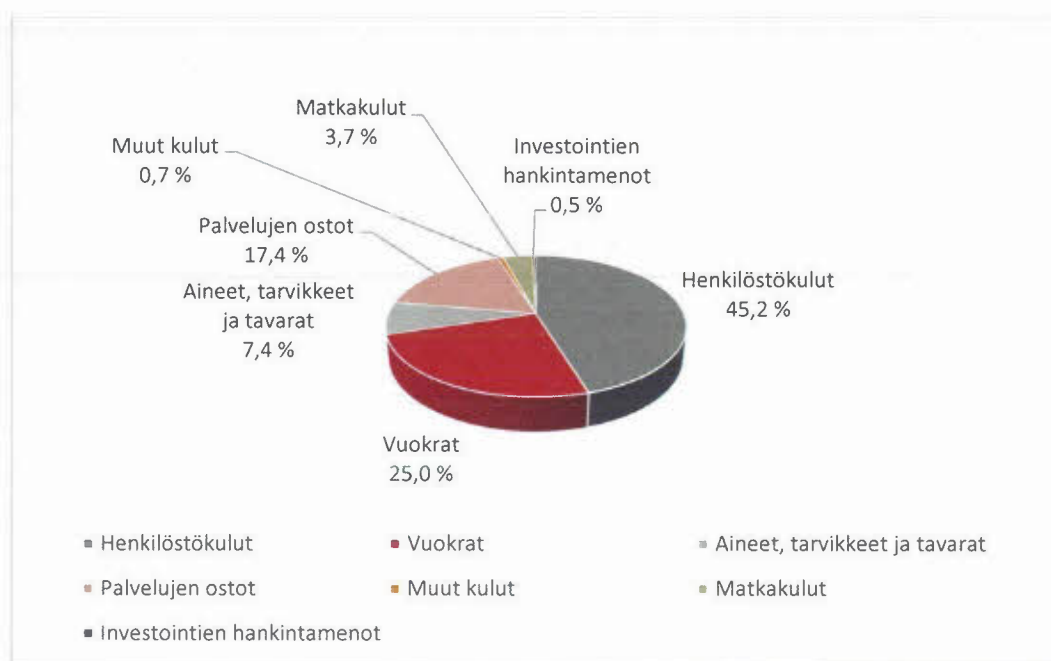
Pelastusopiston osalta vuonna 2014 saavutettiin kustannusten näkökulmasta optimaalinen tulos, eikä vuonna 2015 tähän tasoon ylletty. Pelastusopiston matkakulut (taulukko 26.) kohosivat erityisesti lentolipuissa (Finnairin merkittävä hinnankorotus reitillä Kuopio-Helsinki-Kuopio).

Vuoden 2015 matkakulujen kohoamiseen vaikuttaneita tekijöitä olivat CMC:ssa mm. kansainvälisen pelastustoimen laaja harjoitustoiminta, Kairossa järjestetyt neljä peruskurssia ja yksi Training of the Trainers –kurssi, eduskunnan myöntämällä lisämäärärahalla tehdyt duty of care matkat Palestiinaan ja Ukrainaan, rekrytointijärjestelmään liittyvät matkat sekä siviilikriisinhallinnan tiedotuskampanja.

Taulukko 27. Matkakustannusten kehitys eriteltyinä (Pelastusopisto ml. Kriisinhallintakeskus).

Vuosi	Päivärahat		Kilometrikorvaukset		Matkustuspalvelut		Yhteensä	
	€	muutos-%	€	muutos-%	€	muutos-%	€	muutos-%
2010	102 480	1,82	13 400	-7,55	360 961	4,13	476 841	3,26
2011	90 980	-11,22	13 710	2,32	313 424	-13,17	418 114	-12,32
2012	86 464	-4,96	9 436	-31,18	263 913	-15,80	359 813	-13,94
2013	99 399	14,96	12 286	30,21	316 397	19,89	428 082	18,97
2014	84 750	-14,74	10 959	-10,80	252 942	-20,06	348 651	-18,56
2015	97 595	15,16	17 205	56,99	287 785	13,78	402 584	15,47

*Luvut eivät sisällä siviilikriisinhallinnan erityisasiantuntijoita



Kaavio 4. Menojakauma 2015.

Henkilöstömenojen osuus kohosi noin 45 prosenttiin viraston kokonaismenoista. Tätä selitti henkilöstömenojen kohoaminen edellisvuodesta, vaikka kokonaismenot kutistuivat useassa menoerässä, eniten investoinneissa. Vuokramenot olivat 25 prosenttia kokonaismenoista. Pelastusopiston investoinnit olivat hyvin matalalla tasolla, vain 0,5 prosenttia (vuonna 2014 = 7,4) kokonaismenoista. Pelastusopiston sisäinen toimintaympäristö on pääomavaltaista harjoitusalueesta johtuen. Pelastusopiston on kyettävä investoimaan tulevina vuosina infran ylläpitämiseen. Palvelujen ostot laskivat euromääräisesti, eivät prosentuaalisesti.

Edustuskulut

Virastopäällikön edustuskulut vuonna 2015 olivat 14 540,99 euroa (13 315,81). Edustuskuluissa keskeinen erä muodostuu lukukausien päätösjuhlamenoista. Loput edustuskuluista olivat lähinnä virastopäällikön isännöimillä vierailuilla tarjotut ruoka - tai kahvitarjoilut henkilöstöravintolassa. Koulutustilaisuuksiin liittyviä tarjoiluja ei ole katsottu virastoissa edustuskuluiksi.



9.2 Tilinpäätöslaskelmat

Tuotto- ja kululaskelma

Taulukko 28. Tuotto- ja kululaskelma 2015 ja 2014.

	1.1. – 31.12.2015		1.1. – 31.12.2014	
Toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 055 255		1 002 169	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	346 280		360 895	
Muut toiminnan tuotot	<u>2 708 592</u>	4 110 127	<u>3 485 940</u>	4 849 004
Toiminnan kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	1 426 280		1 906 060	
Varastojen lisäys	22 467		- 13 666	
Henkilöstökulut	20 364 172		21 302 189	
Vuokrat	4 694 246		4 246 504	
Palvelujen ostot	3 548 666		3 770 376	
Muut kulut	2 829 178		3 080 501	
Valmistus omaan käyttöön	0		0	
Poistot	639 189		762 316	
Sisäiset kulut	<u>66 876</u>	- 33 591 074	<u>48 392</u>	- 35 102 672
Jäämä I		- 29 480 947		- 30 253 668
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	3 530		517	
Rahoituskulut	<u>- 117</u>	3 413	<u>- 54</u>	- 463
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	594		825	
Satunnaiset kulut	<u>- 3 502</u>	- 2 908	<u>0</u>	<u>825</u>
Jäämä II		- 29 480 442		- 30 252 380
Siirtotalouden tuotot ja kulut				
Tuotot				
Käyttötalouden tuotot rahastotaloudesta	<u>306 617</u>	306 617	<u>178 149</u>	178 149
Kulut				
Käyttötalouden kulut kotitalouksille	<u>0</u>	0	<u>13 209</u>	13 209
Jäämä III		- 29 173 825		- 30 087 440
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista				
Perityt arvonlisäverot	56 536		75 449	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>- 1 869 598</u>	- 1 813 062	<u>- 2 281 698</u>	- 2 206 249
Tilikauden tuotto-/kulujäämä		- 30 986 887		- 32 293 689



Taselaskelma

Taulukko 29. Tase vastaavaa 2015 ja 2014.

VASTAAVAA	31.12.2015		31.12.2014	
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	51 698		46 031	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>569 093</u>	620 791	<u>657 221</u>	703 252
Aineelliset hyödykkeet				
Rakennelmat	1 315 894		396 431	
Rakenteet	1 290 904		1 379 249	
Koneet ja laitteet	772 151		1 038 471	
Kalusteet	0		704	
Muut aineelliset hyödykkeet	2 500		2 500	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0</u>	3 381 449	<u>1 032 303</u>	3 849 658
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ		4 002 240		4 552 910
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	<u>109 110</u>	109 110	<u>131 577</u>	131 577
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	60 419		171 350	
Siirtosaamiset	657 310		744 595	
Muut lyhytaikaiset saamiset	93 475		264 668	
Ennakkomaksut	<u>120</u>	811 324	<u>0</u>	1 180 613
Rahat, pankkisaamiset, ja muut rahoitusvarat				
Kassatilit	<u>0</u>	0	<u>0</u>	0
Sisäisen rahaliikkeen tilit	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
VAIHTO- JA RAHOITUS-OMAIKUUS YHTEENSÄ		920 434		1 312 190
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>4 922 674</u>		<u>5 865 100</u>



Taulukko 30. Tase vastattavaa 2015 ja 2014.

VASTATTAVAA	31.12.2015		31.12.2014	
OMA PÄÄOMA				
Valtion pääoma				
Valtion pääoma 1.1.1998	3 922 479		3 922 479	
Edellisten kausien pääoman muutos	- 1 832 184		- 3 002 365	
Pääoman siirrot	30 075 440		33 463 871	
Tilikauden kulujäämä	<u>- 30 986 887</u>	1 178 848	<u>- 32 293 690</u>	2 090 295
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 178 848		2 090 295
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	543 947		214 703	
Ostovelat	916 689		989 107	
Tilivirastojen väliset tilitykset	473 116		506 545	
Edelleen tilitettävät erät	404 290		421 743	
Siirtovelat	<u>1 405 784</u>	3 743 826	<u>1 642 707</u>	<u>3 774 805</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 743 826		3 774 805
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>4 922 674</u>		<u>5 865 100</u>



Taulukko 31. Pelastusopiston talousarvion toteumalaskelma.

Pelastusopiston talousarvion toteumalaskelma										
Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 31.12.2015	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %					
11. Verot ja veronluontoiset tulot	74 526,83	56 536	56 536,36	0,00	100					
11.04.01. Arvonlisävero	74 526,83	56 536	56 536,36	0,00	100					
12. Sekalaiset tulot	80 808,14	87 941	87 941,07	0,00	100					
12.24.99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot	74 085,29	30 367	30 367,35	0,00	100					
12.26.99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	2 761,88	54 761	54 760,72	0,00	100					
12.26.99.3. Muut tulot	2 761,88	54 761	54 760,72	0,00	100					
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	0,00	2 813	2 813,00	0,00	100					
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	3 960,97	0	0,00	0,00	0					
Tuloarviotilit yhteensä	155 334,97	144 477	144 477,43	0,00	100					
Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (TA + LTA:t)	Talousarvion määrärahojen käyttö vuonna 2015	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2015	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2015	Käyttö vuonna 2015 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	16 067 098,61	14 363 374,39	14 301 064,91	0,00	14 301 064,91	62 309,48	160 258,58	160 258,58	160 258,58	0,00
24.01.29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	44 268,65	21 880	21 880,39		21 880,39	0,00				
24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot	44 268,65	21 880	21 880,39		21 880,39	0,00				
24.10.21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)	15 922 829,96	14 341 494	14 279 184,52		14 279 184,52	62 309,48				
24.10.21.01. Siviilikriisinhallinta (EK)	15 922 829,96	14 341 494	14 279 184,52		14 279 184,52	62 309,48				
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha)	100 000,00	0	0,00	0,00	0,00		160 258,58	160 258,58	160 258,58	0,00
26. Sisäministeriön hallinnonala	15 768 490,08	16 326 837	15 423 268,18	890 526,69	16 313 794,87	13 042,01	672 285,81	14 389 285,81	13 495 946,12	890 526,69
26.01.23. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (siirtomääräraha 2 v)	1 374 000,00	1 674 000	1 411 556,90	262 443,10	1 674 000,00		48 943,59	1 722 943,59	1 460 500,49	262 443,10
26.01.23.2. SKH kot.valm. CMC (KPY)	1 374 000,00	1 674 000	1 411 556,90	262 443,10	1 674 000,00		48 943,59	1 722 943,59	1 460 500,49	262 443,10
26.01.29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 234 366,78	1 839 837	1 839 836,88		1 839 836,88	0,00				
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	11 592 000,00	12 043 000	11 414 916,41	628 083,59	12 043 000,00		623 342,22	12 666 342,22	12 035 445,63	628 083,59
26.30.01.1. Koulutuksen varsinaiset toimintamenot (KPY)	11 142 000,00	11 593 000	10 967 066,17	625 933,83	11 593 000,00		413 877,15	12 006 877,15	11 380 943,32	625 933,83
26.30.01.3. Kansainvälinen pelastuspalvelu (KPY)	450 000,00	450 000	447 850,24	2 149,76	450 000,00		149 465,07	599 465,07	597 315,31	2 149,76
26.30.01.5. Kunnallisten toimijoiden liittäminen TUVEen	0,00						60 000,00	60 000,00	57 187,00	0,00
26.30.20. Erityismenot (arviomääräraha)	568 123,30	770 000	756 957,99		756 957,99	13 042,01				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	0,00						5 917,00	5 917,00	5 917,00	0,00
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	0,00						5 917,00	5 917,00	5 917,00	0,00
Määrärahatilit yhteensä	31 835 588,69	30 690 211	29 724 333,09	890 526,69	30 614 859,78	75 351,49	838 461,39	14 555 461,39	13 662 121,70	890 526,69



9.3 Tilinpäätösanalyysi

Talousarvion toteumalaskelma

Koulutuksen varsinaiset toimintamenomomentille 26.30.01.1 myönnettiin talousarviossa 2015 yhteensä nettona 11 593 000 euroa, mikä käsitti palopäällystökoulutuksen turvaamiseen myönnettyä rahoitusta 250 000 euroa sekä ylimääräisen hätäkeskuspäivystäjäkurssiin liittyvää rahoitusta 100 000 euroa. Palopäällystön koulutusohjelman nettorahoitusta (Savonia amk) leikattiin 293 797 euroa. Nettorahoitus oli vuonna 2014 = 1 617 983 euroa, vuonna 2015 = 1 324 186 euroa. Siirtyvän raha määräksi vuodelle 2016 kirjattiin 625 933,83 euroa. Vuosi 2015 toteutui rahankäytön suhteen suunnitellusti toiminnan menoja ja investointeja kutistaen. Siirtyvällä rahalla kyetään osaltaan turvaamaan Pelastusopiston vuoden 2016 toiminnan rahoitus.

Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet 26.01.23.2 momentin kehysrahoitus oli 1 674 000 euroa. Rahoitus kohosi vuodesta 2014, koska momentille myönnettiin lisärahoitusta 300 000 euroa eduskunnan päätöksellä. Siirtyvän rahan määräksi vuodelle 2016 kirjattiin 262 443,10 euroa.

Kansainvälisen pelastuspalvelun 26.30.01.3 momentin kehysrahoitus oli edellisvuoden tapaan 450 000 euroa. Sisäministeriön pelastusosasto myönsi momentille 26.30.20 (erityismenot, arviomääräraha) 770 000 euroa käytettäväksi kansainvälisen hätäavun antamiseen ja vastaanottamiseen sekä varautumisesta aiheutuvien menojen kattamiseen. Kansainvälisen pelastuspalvelun momentin 26.30.01.3 siirtyvän rahan määräksi vuodelle 2016 kirjattiin 2 149,76 euroa. Arviomäärärahan käyttö oli 756 957,99 euroa. Sitä jäi käyttämättä 13 042,01 euroa.

Pelastusopiston UM:n hallinnoimaa siviilikriisinhallinnan määrärahaa myönnettiin momentille 24.10.21.01 yhteensä 14 341 494 euroa (v. 2014 = 16 300 000). Myönnettyä rahoitusta jäi lopulta käyttämättä 62 309,48 euroa. Pelastusopisto tarkensi vuonna 2015 merkittävästi arvioitaan rahan käytöstä. Nyt käyttämättä jäi noin 0,4 prosenttia tarkoitukseen myönnetystä rahasta.

Tuotto - ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelmaan liittyvät tiedot käsittävät UM:n momentilta maksetut siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden kulut. Toiminnan tuotot kutistuivat vuodesta 2014. Savonia ammattikorkeakoulun päällystökoulutuksen rahoitus pieneni samoin kuin hankerahoitusten kokonaismäärä. Maksullisen toiminnan tuottoja saatiin kohotettua hieman. Vuokrat ja käyttökorvaukset olivat lähellä edellisvuoden tasoa.

Toiminnan kuluissa kaikissa menoerissä vuokramenoja lukuun ottamatta tapahtui kutistumista. UM:n momentilta maksettujen siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden kulut olivat noin 14,3 miljoonaa euroa kokonaismenoista. Henkilöstömenot pienenevät erityisesti UM:n momentilla (asiantuntijamäärä), mutta myös koulutuksen varsinaisissa toimintamenoissa. Vuokramenojen kohoaminen johtui koulutuksen varsinaisen toimintamenomomentin b-rakennuksen muutostöiden aiheuttamista kustannuksista. Palvelujen ostoissa ja muissa kuluissa tapahtui lievää laskua.

**Tase ja taloudellinen asema**

Taseen vastaavaa - puolella aineettomien oikeuksien lisäystä selitti Kriisinhallintakeskukselle hankittu ohjelmisto. Muiden pitkävaikutteisten menojen tasearvo kutistui, koska lisäyksiä ei kirjattu. Aineellisten hyödykkeiden puolella lisäykseksi rakennelmat erään kirjattiin harjoitusalueen monipalosimulaattori arvoltaan 947 503,91 euroa poistojen jälkeen.

Vaihto-omaisuus oli 109 110 euroa, jossa oli lievää vähenemistä edellisvuodesta. Myynti- ja siirto-saamiset pienenevät myös samoin kuin muut lyhytaikaiset saamiset. Taseen loppusumma oli 4 922 674 euroa. Pelastusopiston investoinnit olivat vuonna 2015 erittäin matalalla tasolla. Pelastusopiston vuosipoistot 2015 kutistivat osaltaan tasetta poistojen määrällä 639 189 eurolla.



10 Liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmien liitteet

- Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus
- Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot
- Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset
- Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat
- Liite 5 Henkilöstökulujen erittely
- Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
- Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
- Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut
- Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat
- Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
- Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat
- Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut
- Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 15 Velan muutokset
- Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio
- Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot



KPY 220 Pelastusopisto

Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten vaikutukset

Ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

2. Valuuttakurssi, jolla ulkomaanrahamääräiset velat ja saamiset sekä muut sitoumukset on muutettu Suomen rahaksi

Ei ole asiaan liittyviä tapahtumia.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja – asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a §:n mukaisia.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuneet tuotot ja kulut sekä talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Ei ole asiaan liittyviä tapahtumia.

5) Selvitys tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen

Tilinpäätöksen laskelmat ovat vertailukelpoisia edellisvuoteen nähden.

6) Selvitys tilinpäätöksen jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kun niitä ei ilmoiteta tilinpäätöksessä.

Ei olennaisia tapahtumia.



Liite 2. Nettoutetut tulot ja menot

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot											
Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2015 määrärahojen		Tilinpäätös 2015	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2015	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2015	Käyttö vuonna 2015 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.01.23.	Bruttomenot	1 415 275,52	1 674 000	1 576 082,03		1 838 525,13				1 625 025,62	
Siviilikriisinhallinnan	Bruttotulot	41 275,52	0	164 525,13		164 525,13				164 525,13	
kotimaan valmiudet (siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	1 374 000,00	1 674 000	1 411 556,90	262 443,10	1 674 000,00		48 943,59	1 722 943,59	1 460 500,49	262 443,10
26.30.01.	Bruttomenot	16 441 876,48	16 455 000	15 483 740,19		16 111 823,78				16 079 494,29	
Pelastustoimen	Bruttotulot	4 849 876,48	4 412 000	4 068 823,78		4 068 823,78				4 044 048,66	
toimintamenot	Nettomenot	11 592 000,00	12 043 000	11 414 916,41	628 083,59	12 043 000,00		623 342,22	12 666 342,22	12 035 445,63	628 083,59

**Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset**

Pelastusopistolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämis- vuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
26. Sisäministeriön hallinnonala		2 813,00
Vuosi		
2014		2 813,00
26.30.01.5 Kunnallisten toimijoiden liittäminen TUVEen (KPY)		
	2 813,00	
Pääluokat yhteensä		2 813,00
Vuosi		2 813,00
2014		

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely		
	2015	2014
Henkilöstökulut	16 682 935,11	17 439 624,69
Palkat ja palkkiot	16 684 955,29	17 511 883,34
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-2 020,18	-72 258,65
Henkilösivukulut	3 681 236,50	3 862 564,80
Eläkekulut	3 294 772,27	3 453 221,45
Muut henkilösivukulut	386 464,23	409 343,35
Yhteensä	20 364 171,61	21 302 189,49
Johdon palkat ja palkkiot	239 988,17	242 338,05
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	0,00	0,00



Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 6.

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 7.

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 8.

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 9.

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 10.

Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Kirjanpitoyksiköllä ei ole esitettävää liitteellä 11.

**Pelastusopiston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut**

Muut monivuotiset vastuut ja valtion toissijaiset vastuut						
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio- menot 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	4 298 222,00	3 646 611,00	3 701 311,00	3 756 830,00	10 837 802,00	21 942 554,00
Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio- menot n	Määräraha- tarve n+1	Määräraha- tarve n+2	Määräraha- tarve n+3	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	4 298 222,00	3 646 611,00	3 701 311,00	3 756 830,00	10 837 802,00	21 942 554,00



Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Pelastusopistolla ei ole rahastoituja varoja.

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Pelastusopistolla ei ole taseeseen sisältyvää rahastoituja varoja.

Liite 15: Velan muutokset

Pelastusopistolla ei ole valtion velkaa.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Pelastusopistolla ei ole valtion velkaa.



Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

1.1.2015 avaavan taseen sekä vuoden 2014 vertailutietojen laatimisen periaatteet

Pelastusopisto on toiminut vuoden 2015 kirjanpitoyksikkönä. Tilinpäätöksen 2015 laatimisen periaatteet ovat yhtäläiset edellisvuoteen nähden.

Tase

Tilikauden taseen tiedot ovat vertailukelpoisia vuoden 2014 tietoihin nähden.

Tuotto- ja kululaskelma

Tilikauden tuotto- ja kululaskelman tiedot ovat vertailukelpoisia vuoden 2014 tietoihin nähden.

Talousarvion toteumalaskelma

Talousarvion toteumalaskelmalla esitetään kirjanpitoyksikön 220 talousarviokirjanpidon toteumatiedot.

Tilinpäätöksen liitteet

Tilinpäätöksen liitetietojen laskentaperusteissa ei ole tapahtunut muutoksia.



11 ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätös on hyväksytty.

Kuopiossa

29.2.2016

Rehtori

Mervi Parviainen

